

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

NUTARIMAS

DĖL PALANGOS MIESTO SAVIVALDYBĖS TARYBOS TEISĖS AKTŲ (SPRENDIMŲ), SUSIJUSIŲ SU BASEINO PERDAVIMU VALDYTI, NAUDOTI IR DISPONUOTI JUO PATIKĖJIMO TEISE BIUDŽETINEI ĮSTAIGAI „PALANGOS INVESTICIJŲ VALDYMAS“, ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS ĮSTATYMO 4 STRAIPSNIO REIKALAVIMAMS

2023 m. balandžio 25 d.
Vilnius

Santrauka

(1) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba nustatė, kad Palangos miesto savivaldybės (toliau taip pat – Savivaldybė) taryba priėmė sprendimus (teisės aktus) bei sudarė ir pasirašė perdavimo-priėmimo aktą, kurių pagrindu perdavė viešajai įstaigai „Palangos investicijų valdymas“, vėliau pertvarkytai į biudžetinę įstaigą „Palangos investicijų valdymas“ (toliau taip pat – Įstaiga) valdyti, naudoti ir disponuoti valstybės ir Savivaldybės biudžeto lėšomis pastatytą nekilnojamąjį turtą – baseino su sveikatingumo centru pastatą, esantį Kretingos g. 23, Palangoje (toliau taip pat – Baseinas), ir teikti jame paslaugas bei nustatė Įstaigos teikiamų atlygintinų paslaugų kainas.

(2) Konkurencijos taryba nustatė, kad: Baseino valdymo ir Baseine vykdomos veiklos dalis, teikiant mokamas paslaugas Baseino paslaugų vartotojams, yra ūkinė veikla konkurencijos teisės prasme; Įstaigos pajamos iš Baseino veiklos sudarė reikšmingą Įstaigos veiklos pajamų dalį, o Baseine teikiamos mokamos paslaugos sudarė reikšmingą dalį visų Baseine teiktų paslaugų; Savivaldybės taryba nustatė pavedimą patikėjimo teise savo valdomai Įstaigai valdyti ir naudoti Savivaldybės Baseino infrastruktūrą, kuris faktiškai apima pavedimą rūpintis ir Baseine teikiamų paslaugų teikimu, ir atitinkamai tai laikytina pavedimu užsiimti ūkine veikla; nagrinėjami Savivaldybės sprendimai yra laikytini viešojo administravimo subjekto sprendimais, susijusiais su ūkinės veiklos reguliavimu, o tokie sprendimai atitinkamai patenka į Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio apimtį.

(3) Konkurencijos taryba, atlikusi teisinio reglamentavimo ir besikeitusios teismų praktikos vertinimą, konstatavo, kad Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo¹ ir Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nuostatų nėra pagrindo vertinti kaip *lex specialis* Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio atžvilgiu, taip pat, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2022 m. gegužės 5 d. nutarime Nr. KT54-N5/2022 aiškiai pasisakė dėl Viešųjų pirkimų įstatymo, Vietos savivaldos įstatymo ir Konkurencijos įstatymo nuostatų santykio vidaus sandorių kontekste ir nurodė, kad: minėtų įstatymų nuostatos turi būti aiškinamos sistemiskai; vidaus sandoris gali būti sudaromas tik išimtinu atveju; prieš sudarant vidaus sandorį turi būti įvertinta tokio sprendimo įtaka sąžiningai konkurencijai, t. y. tai, ar sudarant vidaus sandorį konkrečiam viešosios paslaugos teikėjui neteikiama privilegijų, nediskriminuojami kiti ūkio subjektai. Tai, jog Konstitucinis Teismas akcentuoja vidaus sandorio sudarymo išimtinę aplinkybę, sisteminių teisės

¹ Remiantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 pakeitimo įstatymo (2022 m. birželio 30 d., Nr. XIV-1268), kuriuo pakeistas Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas Nr. I-533 ir išdėstytas nauja redakcija, 2 straipsnio 1 ir 2 dalimis, šis įstatymas, išskyrus 2 straipsnio 3 dalį, įsigalioja 2023 m. balandžio 1 d., o šio įstatymo nuostatos pradėdamos taikyti, kai naujai išrinktos savivaldybių tarybos susirenka į pirmąjį posėdį. Atsižvelgiant į tai, šio nutarimo tekste naudojama ankstesnės Vietos savivaldos įstatymo redakcijos straipsnių numeracija.

aktų aiškinimą ir referuoja į sąžiningos konkurencijos (draudimo privilegijuoti bei diskriminuoti ūkio subjektus) reikalavimus, kurie yra įtvirtinti Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio nuostatose, sudaro pagrindą teigti, kad prieš sudarydama vidaus sandorį Savivaldybė turėjo įvertinti Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimus.

(4) Konkurencijos taryba vertino Savivaldybės veiksmus ir sprendimus ūkio subjektų privilegijavimo ar jų diskriminavimo ir skirtingų konkurencijos sąlygų sudarymo aspektu. Konkurencijos taryba nustatė, kad Savivaldybės sprendimai perduoti Baseiną valdyti Įstaigai ir teikti jame paslaugas vertintini kaip suteikiantys teisę Įstaigai veikti atitinkamoje rinkoje, nepatiriant konkurencinio spaudimo iš kitų ūkio subjektų. Savivaldybė privilegijavo Įstaigą ir sudarė skirtingas konkurencijos sąlygas ūkio subjektams veikti atitinkamoje rinkoje. Savivaldybė turėjo organizuoti konkurencingą procedūrą Baseino valdymo operatoriui parinkti, tačiau to nepadarė. Konkurencijos taryba taip pat įvertino, kad nėra jokių įstatymų reikalavimų, kurie būtų nulėmę Savivaldybės sprendimus.

(5) Konkurencijos taryba nusprendė pripažinti pažeidžiančiais Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimus Savivaldybės sprendimus (teisės aktus), kuriais perdavė Įstaigai valdyti, naudoti ir disponuoti Baseiną tam tikrų paslaugų teikimui bei nustatė Įstaigos teikiamų atlygintinų paslaugų kainas ir įpareigojo panaikinti arba pakeisti juos taip, kad neprieštarautų Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams, bei organizuoti ir įvykdyti konkurencingą procedūrą Baseino valdymo operatoriui parinkti.

(6) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba 2023 m. balandžio 25 d. posėdyje išnagrinėjo klausimą dėl Palangos miesto savivaldybės tarybos teisės aktų (sprendimų), susijusių su baseino perdavimu valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise biudžetinei įstaigai „Palangos investicijų valdymas“, atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams.

Konkurencijos taryba n u s t a t ė :

(7) Tyrimas dėl Savivaldybės tarybos teisės aktų (sprendimų), susijusių su baseino perdavimu valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise Įstaigai, atitikties Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams (toliau – Tyrimas) pradėtas Konkurencijos tarybos 2019 m. lapkričio 15 d. nutarimu Nr. 1S-144(2019)².

(8) Tyrimas pradėtas įvertinus viešosios įstaigos Plaukimo mokykla „Nemunas“³ (toliau – Pareiškėjas) pateiktą pareiškimą⁴ (toliau – Pareiškimas), kuriame teigiama, kad Savivaldybė perdavė savo valdomai įstaigai teisę valdyti ir naudoti valstybės ir Savivaldybės biudžeto lėšomis pastatytą nekilnojamąjį turtą – baseino su sveikatingumo centru pastatą, esantį Kretingos g. 23, Palangoje (Baseiną), suteikė teisę teikti viešąsias ir komercines paslaugas ir taip ją privilegijavo kitų ūkio subjektų, potencialiai galinčių teikti baseinų valdymo bei plaukimo organizavimo paslaugas, atžvilgiu.

(9) Tyrimo metu buvo vertinama, ar Savivaldybės 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimas Nr. T2-216 „Dėl baseino perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise viešajai įstaigai „Palangos investicijų valdymas“ (toliau – 2018 m. Sprendimas Nr. T2-216) (su vėlesniais pakeitimais) perduoti Įstaigai (tai yra viešajai įstaigai⁵ „Palangos investicijų valdymas“) patikėjimo teise valdyti, naudoti ir disponuoti valstybės ir Savivaldybės biudžeto lėšomis pastatytą Baseiną ir teikti jame paslaugas bei kiti susiję Savivaldybės sprendimai nepažeidžia Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimų.

(10) Tyrimas papildytas Konkurencijos tarybos 2021 m. rugsėjo 7 d. nutarimu Nr. 1S-96(2021) „Dėl Palangos miesto savivaldybės tarybos 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimo Nr. T2-216 „Dėl baseino perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise viešajai įstaigai „Palangos

² Bylos 1 tomas, 123–124 lapai.

³ Vėliau įstaiga pakeitė pavadinimą į VšĮ Sporto mokykla „Nemunas“.

⁴ Bylos 1 tomas, 1–30 lapai.

⁵ Kuri vėliau buvo pertvarkyta į biudžetinę įstaigą.

investicijų valdymas“ atitiktis Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams tyrimo papildymo“ dėl Savivaldybės ir Įstaigos pasirašyto Nekilnojamojo turto, perduodamo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise, perdavimo ir priėmimo akto ir kitų su ūkinės veiklos vykdymu Baseine susijusių Savivaldybės teisės aktų (sprendimų) vertinimu⁶.

(11) Tyrimo metu nustatytos aplinkybės ir padarytos išvados buvo išdėstytos Konkurencijos tarybos Dominuojančių ir viešųjų subjektų tyrimo grupės 2021 m. rugsėjo 28 d. pranešime apie įtariamą pažeidimą Nr. 6S-17 (2021)⁷ (toliau – 2021 m. pranešimas apie įtariamą pažeidimą).

(12) Konkurencijos taryba sudarė galimybę procedūros dalyviams pateikti paaiškinimus raštu ir žodžiu. Savivaldybė raštu pateikė paaiškinimus dėl 2021 m. pranešimo apie įtariamą pažeidimą⁸. Konkurencijos tarybos 2021 m. gruodžio 7 d. išklausymo posėdžio⁹ metu procedūros dalyviams buvo suteikta teisė žodžiu pateikti paaiškinimus. Savivaldybė 2021 m. gruodžio 9 d. ir 13 d. pateikė papildomus paaiškinimus¹⁰.

(13) Atsižvelgus į Tyrimo metu nustatytas aplinkybes ir į Savivaldybės pateiktus paaiškinimus, Konkurencijos taryba 2021 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. 1S-137 (2021) „Dėl Palangos miesto savivaldybės tarybos teisės aktų (sprendimų), susijusių su baseino perdavimu valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise biudžetinei įstaigai „Palangos investicijų valdymas“, atitiktis Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams papildomo tyrimo“¹¹ nusprendė atlikti papildomą tyrimą (toliau sąvoka „Tyrimas“ apima ir atliktą papildomą tyrimą).

(14) Konkurencijos taryba Tyrimą baigė Konkurencijos tarybos Dominuojančių ir viešųjų subjektų tyrimo grupės 2022 m. lapkričio 7 d. pranešimu Nr. 6S-28 (2022) „Apie įtariamą pažeidimą dėl Palangos miesto savivaldybės tarybos teisės aktų (sprendimų), susijusių su baseino perdavimu valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise biudžetinei įstaigai „Palangos investicijų valdymas“, atitiktis Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams“ (toliau – Pranešimas)¹².

(15) Konkurencijos taryba sudarė galimybę procedūros dalyviams pateikti paaiškinimus raštu ir žodžiu. Savivaldybė raštu pateikė paaiškinimus dėl Pranešime nurodytų Tyrimo išvadų¹³. Konkurencijos tarybos prašymu Savivaldybė taip pat raštu pateikė papildomą informaciją¹⁴. Konkurencijos tarybos išklausymo posėdis įvyko 2023 m. vasario 27 d.¹⁵, kuriame dalyvavo Savivaldybės atstovai.

1. Tyrimui reikšmingos aplinkybės

1.1. Savivaldybės sprendimas dėl Baseino perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise Įstaigai ir kiti susiję Savivaldybės sprendimai

(16) Savivaldybės taryba 2018 m. liepos 19 d. priėmė sprendimą Nr. T2-144 „Dėl UAB „Palangos renginiai“ pertvarkymo į viešąją įstaigą „Palangos investicijų valdymas“¹⁶, kuriuo patvirtino naujus Įstaigos įstatus¹⁷ ir nustatė naujas Įstaigos veiklos sritis. Įstaigos įstatuose nurodyta, kad Įstaigos steigėja ir savininkė yra Savivaldybė (įstatų 2 punktą). Įstaiga nuosavybės teise

⁶ Bylos 2 tomas, 113–115 lapai; Bylos 2.1 tomas, 113–115 lapai.

⁷ Bylos 3 tomas, 1–17 lapai.

⁸ Bylos 3 tomas, 34–52 lapai.

⁹ Konkurencijos tarybos 2021 m. gruodžio 13 d. išklausymo posėdžio protokolas Nr. 4S-8 (2021). Bylos 3 tomas, 78–88 lapai.

¹⁰ Bylos 3 tomas, 68–77 lapai.

¹¹ Bylos 3 tomas, 91–93 lapai.

¹² Bylos 5 tomas, 1–36 lapai.

¹³ Bylos 5 tomas, 46–63 lapai.

¹⁴ Bylos 5 tomas, 67–70 lapai.

¹⁵ Konkurencijos tarybos 2023 m. vasario 27 d. išklausymo posėdžio protokolas Nr. 4S-1 (2023). Bylos 5 tomas, 112–125 lapai.

¹⁶ Bylos 1 tomas, 4 lapas.

¹⁷ Bylos 1 tomas, nuo 20 lapo.

priklauso Savivaldybei ir jai perduotą bei jos įgytą turtą valdo, naudoja bei juo disponuoja patikėjimo teise (įstatų 4 punktą). Įstatų 12 punkte nurodyti Įstaigos veiklos tikslai ir sritys, įskaitant, kokybiškų tarptautinius standartus atitinkančių viešųjų paslaugų, susijusių su kultūros, meno sklaida, ikimokykliniu ugdymu, vaikų ir suaugusiųjų neformaliojo švietimu, kūno kultūros ir sporto plėtojimu, teikimas (12.1 papunktis). Įstaiga, įgyvendindama savo tikslus, gali užsiimti ir kita ūkine komercine veikla, kita visuomenei naudinga švietimo, mokymo, mokslinė, kultūrinė ir pan. veikla (12.11 papunktis).

(17) Savivaldybės taryba 2018 m. Sprendimu Nr. T2-216¹⁸ nusprendė:

„1. Pasibaigus baseino su sveikatingumo centru statybos darbams perduoti viešajai įstaigai „Palangos investicijų valdymas“ savarankiškosioms savivaldybių funkcijoms – savivaldybės nuosavybės teise priklausančio turto valdymui, naudojimui ir disponavimui, savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų iki 16 metų mokymosi pagal privalomojo švietimo programas užtikrinimui, ikimokyklinio ugdymo, vaikų ir suaugusiųjų neformaliojo švietimo organizavimui, vaikų ir jaunimo užimtumo organizavimui, kūno kultūros ir sporto plėtojimui, gyventojų poilsio organizavimui, sąlygų verslo ir turizmo plėtrai sudarymui ir šios veiklos skatinimui įgyvendinti dvidešimčiai metų patikėjimo teise valdyti, naudoti ir disponuoti valstybės ir savivaldybės biudžetų lėšomis statomą objektą – baseino su sveikatingumo centru pastatą, esantį Kretingos g. 23, Palangoje.

2. Įgalioti Palangos miesto savivaldybės administracijos direktorių, gavus sprendimo 1 punkte nurodyto turto statybos užbaigimą patvirtinančius dokumentus ir įregistravus minėtą turtą Nekilnojamojo turto registre Palangos miesto savivaldybės vardu, pasirašyti šio turto patikėjimo sutartį ir perdavimo ir priėmimo aktą.“

(18) Savivaldybės tarybos 2019 m. Sprendimu Nr. T2-99¹⁹ buvo pakeistas 2018 m. Sprendimas Nr. T2-216.

(19) 2019 m. Sprendime Nr. T2-99 buvo panaikinta prieš tai buvusi turto perdavimo Įstaigai trukmė (dvidešimčiai metų); patvirtintas Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio nekilnojamojo turto, perduodamo valdyti, naudoti ir disponuoti jo patikėjimo teise Įstaigai, sąrašas; taip pat išbrauktas 2018 m. Sprendimo Nr. T2-216 2 punkte buvęs reikalavimas sudaryti patikėjimo sutartį.

(20) Savivaldybė ir Įstaiga 2019 m. gegužės 2 d. pasirašė 2019 m. Priėmimo aktą²⁰, kuriuo Savivaldybė perdavė Įstaigai šį nekilnojamąjį turtą, esantį adresu Kretingos g. 23 ir 25, Palangoje: Baseiną su sveikatingumo centru, tris automobilių stovėjimo aikšteles, du pėsčiųjų ir dviračių takus, terasą, drenažą ir sandėlį.

(21) Savivaldybės taryba 2018 m. lapkričio 29 d. priėmė sprendimą Nr. T2-195 „Dėl mokymo plaukti programų patvirtinimo“²¹, kuriuo patvirtintos Mokymo plaukti ir įgūdžiams lavinti, Sportinio ugdymo (plaukimo), Neformaliojo švietimo (NVS) plaukimo, Specialiųjų ugdymosi poreikių vaikams programos ir pasirašytos Savivaldybės administracijos, Įstaigos, Palangos sporto centro ir Palangos miesto bendrojo lavinimo mokyklų bendradarbiavimo sutartys²².

(22) Savivaldybė taip pat priėmė sprendimus, kuriais nustatė Baseine teikiamas atlygintinas paslaugas ir jų kainas.

(23) Savivaldybės taryba 2018 m. lapkričio 29 d. priėmė sprendimą Nr. T2-217 „Dėl VŠĮ „Palangos investicijų valdymas“ teikiamų atlygintinų paslaugų kainų patvirtinimo“²³, kuriuo patvirtintos Įstaigos teikiamų paslaugų kainos, įskaitant baseino su sveikatingumo paslaugomis, baseino ir viešosios pirties paslaugų kainos. Prie atlygintinai Įstaigos teikiamų paslaugų, susijusių su Baseino veikla, yra priskirtas plaukimas baseine su sveikatingumo paslaugomis, plaukimas baseine ir viešosios pirties paslauga. Paslaugos gali būti teikiamos fiziniams ir juridiniams asmenims.

¹⁸ Bylos 1 tomas, 45 lapas.

¹⁹ Bylos 1 tomas, 54–55 lapai.

²⁰ Bylos 1 tomas, 56 lapas.

²¹ Bylos 1 tomas, 46 lapas.

²² Bylos 1 tomas, 86–98 lapai.

²³ Bylos 1 tomas, 70–75 lapai.

(24) Savivaldybės tarybos 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimo Nr. T2-217 projekto aiškinamajame rašte yra nurodyti tokie siekiai priimant sprendimą:

„Savivaldybei yra svarbu racionaliai ir maksimaliai efektyviai valdyti ir naudoti savivaldybės nekilnojamąjį turtą, jį optimaliai įveiklinant pagal paskirtį, įvertinant ir savivaldybės biudžetinių įstaigų viešųjų paslaugų teikimo poreikius.“ <...> „Šiuo tarybos sprendimu Palangos miesto savivaldybė siekia patvirtinti, VšĮ „Palangos investicijų valdymas“ teikiamų atlygintinų paslaugų įkainius, kad galėtų kokybiškai vykdyti Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 3, 5, 8, 12, 18, 29 ir 38 punktuose numatytas funkcijas, t. y. nustatytas paslaugų įkainius bus užtikrinta socialiai atsakinga kainodara (dengianti tik kaštų savikainą), kadangi pagrindinė Viešosios įstaigos ūkinės veiklos užduotis nėra pelno siekimas“²⁴.

(25) Vėliau Savivaldybės taryba priėmė sprendimus, kuriais keitė 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimu Nr. T2-217 „Dėl VšĮ „Palangos investicijų valdymas“ teikiamų atlygintinų paslaugų kainų patvirtinimo“ nustatytas kainas²⁵.

(26) Pažymėtina, kad tiek pirmuoju Savivaldybės tarybos sprendimu dėl atlygintinų paslaugų kainų (2018 m. lapkričio 29 d. sprendimu Nr. T2-217), tiek ir vėlesniais sprendimais buvo siekiama užtikrinti Įstaigos konkurencingą veiklą teikiamų paslaugų rinkoje. Kaip nurodyta viešosios įstaigos „Palangos investicijų valdymas“ 2018 m. veiklos ataskaitoje:

„Daug dėmesio skyrėme ir Palangos baseino atidarymui. Atsižvelgiant į paslaugų rinkos situaciją ir teisės aktų reikalavimus, parengėme pirminių įkainių projektą Palangos baseine teikiamoms paslaugoms. Tikimės, kad Palangos baseinas galės tinkamai įgyvendinti Palangos miesto savivaldybės gyventojų mokymo plaukti programas, patvirtintas Palangos miesto savivaldybės tarybos sprendimais ir išlikti konkurencingu teikiamų paslaugų rinkoje.“²⁶

(27) Panašiai pažymėta²⁷ ir VšĮ „Palangos investicijų valdymas“ 2019 m. veiklos ataskaitoje²⁸.

(28) Iš esmės analogiškai siekiai yra nurodyti ir Savivaldybės tarybos Sprendimų dėl atlygintinų paslaugų kainų projektų aiškinamuosiuose raštuose, pavyzdžiui:

(a) 2019 m. gegužės 2 d. sprendimo Nr. T2-110 projekto aiškinamajame rašte nurodyta: *„Tarybos sprendimo projektu siekiama praplėsti VšĮ „Palangos investicijų valdymas“ teikiamų atlygintinų paslaugų (baseino) kainodarą, siekiant išlikti konkurencingiems teikiamų paslaugų rinkoje bei atsižvelgiant į Palangos baseino klientų poreikį.“²⁹;*

(b) 2020 m. gegužės 12 d. sprendimo Nr. T2-105 projekto aiškinamajame rašte, skiltyje, kokių rezultatų siekiama, kokios gali būti sprendimo pasekmės, nurodyta: *„Tarybos sprendimo projektu siekiama praplėsti VšĮ „Palangos investicijų valdymas“ teikiamų atlygintinų paslaugų kainodarą, siekiant išlikti konkurencingiems teikiamų paslaugų rinkoje bei tenkinti klientų poreikius. Išanalizavus vienerių metų laikotarpio Palangos baseino klientų poreikius ir jų apsilankymų statistinius duomenis, nustatyta, kad yra poreikis nustatyti naujas paslaugas, naujus kainų tarifus, naujas paslaugų nuolaidas bei kai kurias paslaugų nuolaidas panaikinti.“³⁰*

²⁴ Bylos 4 tomas, 9 lapas.

²⁵ 2019 m. vasario 21 d. sprendimas Nr. T2-30, 2019 m. gegužės 2 d. sprendimas Nr. T2-110, 2019 m. liepos 9 d. sprendimas Nr. T2-159, 2020 m. gegužės 12 d. sprendimas Nr. T2-105, 2021 m. birželio 17 d. sprendimas Nr. T2-127, 2022 m. balandžio 7 d. sprendimas Nr. T2-98 (toliau 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimas Nr. T2-217 ir jį keitę sprendimai visi kartu – Sprendimai dėl atlygintinų paslaugų kainų). Bylos 1 tomas, 76–85 lapai; Bylos 4 tomas, 27–31 ir 40–55 lapai.

²⁶ Bylos 4 tomas, 149 lapas.

²⁷ *„Per 2019 metus daug dėmesio skyrėme Palangos baseino atidarymui ir vystymui. Atsižvelgiant į paslaugų rinkos situaciją ir teisės aktų reikalavimus, parengėme įkainių projektus Palangos baseine teikiamoms paslaugoms. Džiaugiamės, kad Palangos baseinas galėjo tinkamai įgyvendinti Palangos miesto savivaldybės gyventojų mokymo plaukti programas, patvirtintas Palangos miesto savivaldybės tarybos sprendimais ir išlikti konkurencingu teikiamų paslaugų rinkoje.“*

²⁸ Bylos 4 tomas, 154 lapas.

²⁹ Bylos 4 tomas, 21 lapas.

³⁰ Bylos 4 tomas, 37 lapas.

(29) Savivaldybės taryba 2020 m. birželio 11 d. sprendimu Nr. T2-126³¹ nusprendė pertvarkyti viešąją įstaigą „Palangos investicijų valdymas“ į biudžetinę įstaigą „Palangos investicijų valdymas“. Sprendime nurodyta, kad visos pertvarkomos viešosios įstaigos „Palangos investicijų valdymas“ teisės ir pareigos pereina po pertvarkymo veiksiančiai biudžetinei įstaigai „Palangos investicijų valdymas“ (sprendimo 3.3 papunktis); taip pat nurodyta, kad visas viešajai įstaigai „Palangos investicijų valdymas“ perduotas ir kitaip jos įgytas turtas nuosavybės teise priklauso Savivaldybei, kurį ji biudžetinei įstaigai „Palangos investicijų valdymas“ perduoda valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise (sprendimo 3.4 papunktis).

(30) Šiuo sprendimu buvo patvirtinti biudžetinės įstaigos „Palangos investicijų valdymas“ nuostatai³².

(31) Nuostatų 11 punkte nurodyta, kad pagrindinis Įstaigos veiklos tikslas – viešųjų paslaugų, susijusių su kultūros, meno sklaida, ikimokykliniu ugdymu, vaikų ir suaugusiųjų neformaliuoju švietimu, kūno kultūros ir sporto plėtojimu, gyventojų poilsio organizavimu, teikimas, verslo ir turizmo plėtros skatinimas Palangoje.

(32) Įstaigos veiklos sritys nurodytos nuostatų 12 punkte. Sritis, be kita ko, yra: teikti kokybiškas tarptautinius standartus atitinkančias viešąsias paslaugas, susijusias su kultūros, meno sklaida, ikimokykliniu ugdymu, vaikų ir suaugusiųjų neformaliuoju švietimu, kūno kultūros ir sporto plėtojimu (12.1 papunktis); organizuoti ir vykdyti vandens sporto renginius (12.15 papunktis); organizuoti gyventojų poilsį, plėtojant kūno kultūrą ir sportą (12.18 papunktis); vykdyti kitas su Įstaigos tikslais susijusias veiklas (12.19 papunktis).

(33) Nuostatų 15 punkte nurodytos funkcijos, kurias Įstaiga, įgyvendindama tikslus, atlieka, įskaitant – teikia nemokamas ir mokamas paslaugas, kurių sąrašą ir mokamų paslaugų kainas (įkainius) nustato Savivaldybės taryba (15.5 papunktis).

(34) Nuostatų 16.1 papunktyje nurodyta, kad Įstaiga, įgyvendindama tikslus nuostatuose numatytoje veiklos srityse, privalo vykdyti nuostatuose nurodytą veiklą.

(35) Nuostatų 4 punkte nurodyta, kad Įstaigos steigėja ir savininkė – Savivaldybė³³.

(36) Baseino statyba buvo finansuojama valstybės investicijų programos ir Savivaldybės biudžeto lėšomis (3,8 mln. Eur – iš Valstybės biudžeto, 2,4 mln. Eur – iš Savivaldybės biudžeto, viso – 6,2 mln. Eur)³⁴.

(37) Apibendrinant, Tyrimo metu Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimų atžvilgiu buvo vertinami šie Savivaldybės tarybos sprendimai:

- (a) 2018 m. Sprendimas Nr. T2-216 (žr. Nutarimo (17) pastraipą);
- (b) 2019 m. Sprendimas Nr. T2-99 (žr. Nutarimo (18)–(19) pastraipas);
- (c) 2019 m. Priėmimo aktas (žr. Nutarimo (20) pastraipą);
- (d) Sprendimai dėl atlygintinų paslaugų kainų (žr. Nutarimo (23) ir (25) pastraipas).

(38) Nutarimo (37) pastraipoje paminėti sprendimai kartu toliau vadinami Sprendimais.

(39) Atsižvelgiant į tai, kad 2018 m. Sprendime Nr. T2-216 buvęs įpareigojimas sudaryti turto patikėjimo sutartį 2019 m. Sprendimu Nr. T2-99 buvo panaikintas ir sutartis faktiškai nebuvo sudaryta, tyrimo procedūra dėl šios sutarties nutraukiama ir Konkurencijos taryba tolesnio vertinimo šiuo aspektu neatlieka.

1.2. Su Įstaigos veikla susijusios aplinkybės

(40) Nustatyta Įstaigos pajamų struktūra 2019–2021 m.:

	2019 m.	2020 m.	2021 m.
--	---------	---------	---------

³¹ Bylos 4 tomas, 58–59 lapai.

³² Bylos 2 tomas, 98–103 lapai; Bylos 2.1 tomas, 98–103 lapai; Bylos 4 tomas, 61–66 lapai.

³³ Bylos 2 tomas, 98 lapas; Bylos 2.1 tomas, 98 lapas.

³⁴ Bylos 1 tomas, 33 lapas.

Bendrosios pajamos³⁵	781 648,25 Eur ³⁶	955 332,5 Eur ³⁷	1 152 487,63 Eur ³⁸
Pagrindinės veiklos kitos pajamos³⁹	586 762,2 Eur ⁴⁰	530 401,84 Eur ⁴¹	633 125,93 Eur ⁴²
Pajamos už suteiktas baseino paslaugas	531 989,85 Eur ⁴³	442 018,83 Eur ⁴⁴	463 164,01 Eur ⁴⁵

(41) Savivaldybė nurodė, kad Baseine teikiamos viešosios nemokamos paslaugos per savaitę sudaro 68 procentus visų Baseine teikiamų paslaugų (45 procentus sudaro pamokos, kurių metu Palangos baseine mokosi vaikai pagal patvirtintą Savivaldybės administracijos švietimo skyriaus vedėjo mokymo plaukti programos patvirtintą grafiką ir 23 procentai Įstaigos nemokamos sveikatinimo ir sporto paslaugos). Tuo tarpu mokamos paslaugos Baseine sudaro 32 procentus visų Baseine teikiamų paslaugų⁴⁶.

(42) Įstaiga viešai skelbia informaciją, kiek Baseine įvyko renginių/užsiėmimų, įskaitant nemokamų:

- (a) 2019 m. įvyko 2 439 renginiai, iš jų 1 319 nemokamų⁴⁷ (t. y. nemokami renginiai sudarė apie 54 procentus visų renginių, mokami – apie 46 procentus);
- (b) 2020 m. įvyko apie 1 600 užsiėmimų, iš jų apie 700 nemokami⁴⁸ (t. y. nemokami užsiėmimai sudarė apie 44 procentus visų užsiėmimų, mokami – apie 56 procentus);
- (c) 2021 m. įvyko apie 1 600 užsiėmimų, iš jų apie 300 nemokamų sveikatos stiprinimo užsiėmimų⁴⁹ (t. y. nemokami užsiėmimai sudarė apie 19 procentų visų užsiėmimų, mokami – apie 81 procentą).

1.3. Gauti paaiškinimai

1.3.1. Pareiškimo nagrinėjimo metu ir Tyrimo metu gauti paaiškinimai

(43) Savivaldybė dėl priimto 2018 m. Sprendimo Nr. T2-216 paaiškino⁵⁰, jog tokiu būdu ji įgyvendino Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto valdymo funkciją, Savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų iki 16 metų mokymosi pagal privalomojo švietimo programas užtikrinimo, ikimokyklinio ugdymo, vaikų ir suaugusiųjų neformaliojo švietimo organizavimo, vaikų ir jaunimo užimtumo organizavimo, kūno kultūros ir sporto plėtojimo, gyventojų poilsio organizavimo, vaikų ir jaunimo užimtumo organizavimo, sąlygų verslo ir turizmo plėtrai sudarymo ir šios veiklos skatinimo funkcijas, taip pat sudarė asmens higienos sąlygas Savivaldybėje⁵¹.

(44) Savivaldybė paaiškino, jog ji atliko rinkos vertinimą ir nustatė, kad Palangos mieste nėra kitų subjektų, kurie potencialiai galėtų teikti atitinkamas paslaugas Savivaldybės teritorijoje⁵². Šiuos

³⁵ Veiklos rezultatų ataskaitos eilučių A „PAGRINDINĖS VEIKLOS PAJAMOS“, DI „Kitos veiklos pajamos“, E „FINANSINĖS IR INVESTICINĖS VEIKLOS REZULTATAS“ (jei teigiamas) suma.

³⁶ Bylos 1 tomas, 170 lapas.

³⁷ Bylos 4 tomas, 81 lapas.

³⁸ Bylos 4 tomas, 117–118 lapai.

³⁹ Veiklos rezultatų ataskaitos AIII eilutė „PAGRINDINĖS VEIKLOS KITOS PAJAMOS“ (išskyrus rinkliavų sumas).

⁴⁰ Bylos 1 tomas, 170 lapas.

⁴¹ Bylos 4 tomas, 81 lapas.

⁴² Bylos 4 tomas, 117 lapas.

⁴³ Bylos 2 tomas, 7 lapas; Bylos 2.1 tomas, 7 lapas.

⁴⁴ Bylos 4 tomas, 75 lapas.

⁴⁵ Bylos 4 tomas, 110–111 lapai.

⁴⁶ Bylos 1 tomas, 131 lapas.

⁴⁷ Bylos 4 tomas, 157 lapas.

⁴⁸ Bylos 4 tomas, 177 lapas.

⁴⁹ Bylos 4 tomas, 195 lapas.

⁵⁰ Bylos 1 tomas, 33–36 lapai.

⁵¹ Baseine atskirai yra teikiamos viešosios pirties paslaugos.

⁵² Bylos 1 tomas, 34 lapas.

teiginius pagrindžiančių įrodymų Savivaldybė nepateikė. Per 15 metų joks verslo subjektas nepastatė baseino Palangos mieste⁵³.

(45) Savivaldybės teigimu, šiuo konkrečiu atveju buvo svarbi baseinų valdymo rinka; tai reiškia, jog būtina atsižvelgti į visus ūkio subjektus, kurie Palangos miesto teritorijoje teikia baseino paslaugas. Dėl baseino kaip objekto specifikos, baseinų ir juose esančių įrenginių ir patalpų eksploatavimui ir priežiūrai, taip pat darbuotojų sveikatai ir kvalifikacijai taikomi reikalavimai skiriasi nuo reikalavimų kitiems sporto įrenginiams ir infrastruktūrai, skirtiems poilsiui, sveikatinimui ir reabilitacijai⁵⁴.

(46) Savivaldybė nurodė, kad Įstaiga iš teikiant mokamas viešąsias paslaugas gautų pajamų padengia Baseino išlaikymo kaštus šios programos įgyvendinimo metu, taip pat administruoja centralizuotai šios viešosios paslaugos Palangos miesto bendruomenei teikimą, įdarbindama reikalingus specialistus pagal poreikį, gerina teikiamų viešųjų paslaugų Palangos miesto bendruomenei pasirinkimą ir kokybę⁵⁵.

(47) Savivaldybė pažymėjo, kad sprendimas perduoti turtą patikėjimo teise Savivaldybės valdomam juridiniam asmeniui buvo sąlygotas įvertinus tiek teisinį reglamentavimą, tiek visas faktines aplinkybes, taip pat pažymėjo, kad nebuvo siekiama įgyti paslaugų ar vykdyti komercinės veiklos, o buvo įgyvendinamos Savivaldybės, kaip turto savininko, pareigos užtikrinant tinkamą, racionalų ir efektyvų turto valdymą bei įgyvendinamos visuomeninę naudą ir viešuosius poreikius teikiančios funkcijos, susijusios su gyventojų fizinio aktyvumo plėtojimu⁵⁶.

(48) Savivaldybė taip pat nurodė, kad 2019 m. Įstaiga iš Savivaldybės negavo jokių pajamų už plaukimo treniruočių ar kitų paslaugų teikimą pagal Savivaldybės tarybos patvirtintas plaukimo programas. Baseino pajamos iš komercinės veiklos sudarė 100 procentų. Jos buvo naudojamos baseino išlaikymui, t. y. darbuotojų darbo užmokesčiui, komunalinėms paslaugoms ir reikiamos įrangos įsigijimui⁵⁷.

(49) Pareiškėjas nurodė, kad yra suinteresuotas Baseino valdymo ir naudojimo galimybėmis ir žino, jog konkurencija šioje rinkoje šiuo metu sparčiai didėja ir norinčių bei galinčių teikti viešąsias ir privačias mokymo plaukti paslaugas ar valdyti baseinų objektus yra ženkliai daugiau⁵⁸.

(50) Tyrimo metu buvo apklausti kiti ūkio subjektai, valdantys baseinus ir juose teikiantys plaukimo ir sveikatingumo paslaugas. UAB „Infrastruktūra LT“ grupei priklausanti UAB „Klaipėdos baseinas“ koncesijos būdu valdo Klaipėdos daugiavilnių sveikatingumo centrą su baseinu⁵⁹; UAB „Atostogų parkas“ valdo poilsio ir sveikatingumo kompleksą Palangos pakraštyje⁶⁰ ir teikia baseino bei sveikatingumo paslaugas⁶¹. Šie subjektai nurodė, jog būtų suinteresuoti dalyvauti konkurse dėl Baseino valdymo paslaugų teikimo bei būtų pajėgūs teikti atitinkamas paslaugas.

1.3.2. Procedūros dalyvių paaiškinimai dėl 2021 m. pranešime apie įtariamą pažeidimą pateiktų Tyrimo išvadų

(51) Savivaldybė 2021 m. paaiškinimuose dėl Tyrimo išvadų⁶² nesutiko su Tyrimo išvadomis, užfiksuotomis 2021 m. pranešime apie įtariamą pažeidimą, ir nurodė toliau aptartus esminius argumentus.

(52) Savivaldybė nurodė, kad Tyrimas yra susijęs su nauja ūkine veikla, o ne su ūkio subjektų diskriminavimu, todėl kaip *lex specialis* yra taikytinas Vietos savivaldos įstatymas, o ne Konkurencijos įstatymas, kadangi jis yra *lex generalis*. Savivaldybė teigia, kad ji nepavedė Įstaigai

⁵³ Bylos 1 tomas, 34 lapas.

⁵⁴ Bylos 1 tomas, 33–34 lapai.

⁵⁵ Bylos 1 tomas, 35 lapas.

⁵⁶ Bylos 1 tomas, 35 lapas.

⁵⁷ Bylos 2 tomas, 4 lapas; Bylos 2.1 tomas, 4 lapas.

⁵⁸ Bylos 1 tomas, 2 lapas.

⁵⁹ Bylos 2 tomas, 77 lapas; Bylos 2.1 tomas, 77 lapas;

⁶⁰ Adresas: Venecijos aklg. 2, Žibininkų kaimas, Kretingos rajonas.

⁶¹ Bylos 2 tomas, 81 lapas; Bylos 2.1 tomas, 81 lapas.

⁶² Bylos 3 tomas, 34–52 lapai.

būti išimtinė Baseino valdymo paslaugų teikėja, o tik perleido jai valdyti nekilnojamąjį turtą – Baseiną – kuriame Įstaiga turi teisę vykdyti atitinkamą veiklą.

(53) Savivaldybė nurodo, kad Konkurencijos taryba suklydo vertindama, jog Sprendimai pažeidžia Vietos savivaldos įstatymą ir nepatenka į Viešųjų pirkimų įstatymo 10 straipsnyje įtvirtintos „vidaus sandorio“ išimties taikymo sritį.

(54) Savivaldybė teigia, kad Konkurencijos taryba neįrodė, jog dėl Baseino perleidimo atsirado konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje. Bet kuris ūkio subjektas gali lygiomis sąlygomis įrengti ir (ar) valdyti analogiškus baseinus, todėl reikėtų pripažinti, kad skirtingų konkurencijos sąlygų šiuo atžvilgiu nebuvo sukurta.

(55) Savivaldybė neįpareigojo Įstaigos vykdyti ūkinę veiklą, todėl Tyrimas dėl Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies pažeidimo negali būti nukreiptas prieš Savivaldybę. Pažeidimas negali būti nustatytas, jei viešojo administravimo subjektas savo priimamu teisės aktu arba sprendimu paliko diskreciją to teisės akto ar sprendimo adresatams elgtis teisėtu būdu⁶³.

(56) Savivaldybė teigė, kad siūloma Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies interpretacija gali prieštarauti Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje įtvirtintam imperatyviam reikalavimui valstybės ir savivaldybių turtą valdyti efektyviai.

(57) Įstaiga savo paaiškinimuose⁶⁴ nurodė, kad nesutinka su 2021 m. pranešime apie įtariamą pažeidimą pateikiamu teisiniu vertinimu.

(58) Įstaiga nurodė, kad Savivaldybės sprendimas yra susijęs ne su išimtinių teisių vykdyti veiklą suteikimu, o su Savivaldybės sprendimu užsiimti nauja veikla, konkrečiai, teikti baseino ir susijusias paslaugas. Įstaigos teigimu, Savivaldybės 2018 m. Sprendimas Nr. T2-216 apėmė Savivaldybės pavedimą vykdyti veiklą, atitinkančią numatytą Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 3, 5, 8, 29, 38 punktuose, kurie apibrėžia Savivaldybės savarankiškas funkcijas, todėl abejotina, kad ši veikla galėtų būti traktuojama kaip ūkinė. Remiantis Vietos savivaldos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies 2 punktu, Savivaldybė, nepažeisdama Viešųjų pirkimų įstatymo ir kitų įstatymų, gali pavesti viešosios paslaugos teikimą jau įsteigtam viešųjų paslaugų teikėjui, kai teikiant viešąsias paslaugas turi būti valdomas ir naudojamas savivaldybių ar savivaldybių juridinių asmenų nekilnojamasis turtas ir kitas ūkio subjektas tokios paslaugos negalėtų teikti savo patalpose.

(59) Pareiškėjas nepateikė paaiškinimų dėl Tyrimo išvadų, išdėstytų 2021 m. pranešime apie įtariamą pažeidimą. Pareiškėjas pateikė pranešimą dėl išklausymo posėdžio, kuriame pažymėjo, kad būtų vadovaujamas jo pateiktu Pareiškimu ištirti galimą Konkurencijos įstatymo pažeidimą⁶⁵.

1.3.3. Konkurencijos tarybos išklausymo posėdžio metu pateikti paaiškinimai

(60) Konkurencijos tarybos išklausymo posėdis įvyko 2021 m. gruodžio 7 d., kuriame dalyvavo Savivaldybės ir Pareiškėjo atstovai ir kuriems buvo suteikta teisė pasisakyti žodžiu⁶⁶.

(61) Išklausymo posėdžio metu Savivaldybės atstovai iš esmės pakartojo raštu nurodytą poziciją bei pateikė tam tikrus papildomus paaiškinimus.

(62) Savivaldybės atstovai sutiko, kad Savivaldybė pavedė Įstaigai vykdyti veiklą, tačiau akcentavo, kad Savivaldybė leido (o ne įpareigojo) Įstaigai vykdyti Baseino veiklą. Savivaldybės atstovai pažymėjo, kad Įstaiga turi diskrecijos laisvę ne tik nevykdyti veiklos, bet ir perleisti savo veiklą privatiems subjektams. Tai yra, šiuo tikslu specialiai skirtas Savivaldybės sprendimas, kuris į

⁶³ Šiuo aspektu Savivaldybė remiasi Konkurencijos tarybos 2020 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. 1S-77 (2020) „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro įsakymu patvirtintų leidimų vežti keleivius reguliaraus susisiekimo kelių transporto maršrutais išdavimo taisyklių ir Lietuvos transporto saugos administracijos veiksmų jas įgyvendinant atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams“, 90–96 pastraipomis.

⁶⁴ Bylos 3 tomas, 31–33 lapai.

⁶⁵ Bylos 3 tomas, 61 lapas.

⁶⁶ Konkurencijos tarybos 2021 m. gruodžio 13 d. išklausymo posėdžio protokolai Nr. 4S-8 (2021). Bylos 3 tomas, 78–88 lapai.

klausimą apibrėžia⁶⁷. Atstovai nurodė, kad, atsižvelgiant į tai, kad Įstaiga turi diskrecijos laisvę veikti (Konkurencijos tarybos požiūriu) teisėtu būdu, tai yra nevykdyti ūkinės veiklos arba ūkinę veiklą perleisti privačiam ūkio subjektui, tai tokiu atveju tampa neaišku, kodėl Tyrimas vykdomas prieš Savivaldybę. Pasiteiravus, ar Savivaldybė žinojo apie Įstaigos vykdomą ūkinę veiklą ir ar Savivaldybė galėjo ją uždrausti, Savivaldybės atstovai patvirtino, kad žinojo ir galėjo⁶⁸.

(63) Pareiškėjo atstovė palaikė savo pranešime nurodytas aplinkybes⁶⁹.

1.3.4. Savivaldybės paaiškinimai po Tyrimo išvadų

(64) Savo 2021 m. gruodžio 9 d. paaiškinimuose⁷⁰ Savivaldybė iš esmės kvestionavo Viešųjų pirkimų tarnybos paaiškinimų⁷¹ įtraukimą į bylos medžiagą, ginčijant Konkurencijos tarybos galimybę įtraukti tokią informaciją po Tyrimo baigimo, trumpus terminus pasisakyti dėl minėtų paaiškinimų ir pan.

(65) Savo 2021 m. gruodžio 13 d. paaiškinimuose⁷² Savivaldybė iš esmės teigė, kad Viešųjų pirkimų tarnyba nepasisakė dėl vidaus sandorio išimties interpretacijos, pateikiamos Tyrimo išvadose. Savivaldybė nurodė, kad Viešųjų pirkimų tarnybos paaiškinimuose yra tik apsiribojama trumpu komentaru, jog „Savivaldybės skirti asignavimai, manytina, nėra laikomi pajamomis“ Viešųjų pirkimų įstatymo 10 straipsnio prasme, „tačiau galutinį sprendimą šiuo klausimu turėtų priimti tyrimą atliekanti institucija arba kitos įstaigos pagal kompetenciją“. Savivaldybė akcentuoja, jog Viešųjų pirkimų tarnyba išreiškė tik preliminarią nuomonę. Tuo tarpu visa Įstaigos veikla yra susijusi su Savivaldybės funkcijų vykdymu ar poreikių tenkinimu.

1.4. Papildomo Tyrimo metu gauti paaiškinimai

(66) Savivaldybė 2022 m. rugpjūčio 12 d. raštu⁷³ patikslino, kad per Konkurencijos tarybos išklauso posėdį jos atstovų paminėtas specialiai skirtas Savivaldybės sprendimas, apibrėžiantis Įstaigos diskreciją dėl ūkinės veiklos nevykdymo ir jos perleidimo, yra Savivaldybės tarybos 2019 m. gruodžio 19 d. sprendimas Nr. T2-246 „Dėl Palangos miesto savivaldybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos viešojo konkurso būdu ir be konkurso organizavimo tvarkos ir nuompinių dydžio skaičiavimo tvarkos aprašų patvirtinimo“⁷⁴, kuriuo buvo patvirtintas minėtas aprašas (toliau – Nuomos aprašas⁷⁵).

(67) Savivaldybės teigimu, remiantis Nuomos aprašo 3 punktu, Savivaldybės turto valdytojai gali turtą išnuomoti bet kokių formų tretiesiems asmenims. Šia galimybe tiek pati Savivaldybė, tiek jai pavaldžios įstaigos naudojasi ir faktiškai. Savivaldybė pažymėjo, kad Įstaiga turėjo bei turi diskreciją išnuomoti arba neišnuomoti jai perleistas Baseino patalpas.

(68) Nustatyta, kad Nuomos aprašo 11 punkto nuostatos (redakcija nuo 2019 m. gruodžio 19 d. iki 2022 m. gegužės 31 d.) nurodė, jog turto valdytojas, planuojantis nuomoti patikėjimo teise valdomą Savivaldybės nekilnojamąjį turtą arba norėdamas atnaujinti turto nuomos sutartį, prieš priimdamas sprendimą privalo raštu apie tai informuoti Savivaldybės administraciją ir gauti raštišką administracijos direktoriaus sutikimą dėl turto nuomos termino⁷⁶. Pagal 2022 m. gegužės 31 d.

⁶⁷ Turimas galvoje Savivaldybės tarybos 2019 m. gruodžio 19 d. sprendimas Nr. T2-246 „Dėl Palangos miesto savivaldybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos viešojo konkurso būdu ir be konkurso organizavimo tvarkos ir nuompinių dydžio skaičiavimo tvarkos aprašų patvirtinimo“.

⁶⁸ Konkurencijos tarybos 2021 m. gruodžio 13 d. išklauso posėdžio protokolas Nr. 4S-8 (2021), 10 lapas. Bylos 3 tomas, 87 lapas.

⁶⁹ Konkurencijos tarybos 2021 m. gruodžio 13 d. išklauso posėdžio protokolas Nr. 4S-8 (2021), 5 lapas. Bylos 3 tomas, 82 lapas.

⁷⁰ Bylos 3 tomas, 68–72 lapai.

⁷¹ Bylos 3 tomas, 56–57 lapai.

⁷² Bylos 3 tomas, 73–77 lapai.

⁷³ Bylos 3 tomas, 124–125 lapai. Priedai nuo 126 lapo.

⁷⁴ Bylos 3 tomas, 126–127 lapai.

⁷⁵ Bylos 3 tomas, nuo 128 lapo.

⁷⁶ Prieiga internetu: <http://195.182.88.88/aktai/document/41358>

Nuomos aprašo redakciją, Nuomos aprašo 11 punkte nurodyta, kad Savivaldybės įmonės, įstaigos ir organizacijos patikėjimo teise valdančios Savivaldybės turtą ir norėdamos šį turtą (ar jo dalį) išnuomoti, atnaujinti (pratęsti) ar pakeisti turto nuomos sutartis, administracijai teikia prašymą priimti sprendimą dėl šio turto nuomos. Prašyme turi būti pateikta sprendimui priimti reikalinga informacija, nurodyta šio aprašo 12 punkte, bei pridėti kiti reikalingi dokumentai⁷⁷. Pagal 2022 m. gegužės 31 d. Nuomos aprašo redakciją, kaip matyti iš šio aprašo 12 punkto nuostatų, sprendimą dėl Savivaldybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos priima Savivaldybės taryba sprendimu arba administracijos direktorius įsakymu⁷⁸.

2. Tyrimo išvados ir dėl jų gauti paaiškinimai

(69) Tyrimo metu nustatytos aplinkybės ir padarytos išvados buvo išdėstytos Pranešime⁷⁹.

(70) Pranešime nurodyta, kad Savivaldybė, priėmusi Sprendimus, diskriminavo kitus ūkio subjektus, dėl to atsirado ar galėjo atsirasti skirtingos konkurencijos sąlygos Pareiškėjui ir kitiems ūkio subjektams, potencialiai galintiems teikti Baseino valdymo, skirto užtikrinti 2018 m. Sprendime Nr. T2-216 nurodytų paslaugų teikimą, paslaugas. Minėtų Sprendimų priėmimas nebuvo lemtas įstatymų reikalavimų vykdymo, todėl prieštarauja Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies reikalavimams.

(71) Pranešimas ir Tyrimo bylos medžiaga buvo pateikti Savivaldybei⁸⁰, Pareiškėjui⁸¹ ir Įstaigai⁸².

(72) Savivaldybė dėl Pranešimo pateikė paaiškinimus raštu⁸³. Kiti procedūros dalyviai paaiškinimų dėl Tyrimo išvadų neteikė.

(73) Savivaldybės pateiktuose rašytiniuose paaiškinimuose dėl Pranešime pateiktų Tyrimo išvadų (toliau – Paaiškinimai) nurodoma, kad Savivaldybė nesutinka su Pranešime pateiktomis išvadomis. Savivaldybė prašo Konkurencijos tarybos nutraukti procedūrą nesant Konkurencijos įstatymo pažeidimo.

(74) Paaiškinimuose Savivaldybė akcentuoja, jog Konkurencijos taryba negali įpareigoti Savivaldybę pavesti neūkinę veiklos dalį vykdyti privačiam verslui ar atskirti Baseine vykdomą ūkinę veiklą nuo neūkinės. Savivaldybė detalizuoja savo poziciją, kad ji veikė efektyviai ir gyventojų interesais. Savivaldybė pateikia argumentus, kad Įstaigos valdomas Baseinas sukuria didelę naudą Palangos bendruomenei ir nurodo, kad šios naudos greičiausiai nepavyktų pasiekti, jei Baseiną valdytų ne Įstaiga. Be to, paslaugų kainos Baseine yra pačios žemiausios, palyginus su kitais regione veikiančiais baseiniais. Savivaldybė išreiškia abejonę, ar Baseiną perdavus valdyti privačiam operatoriui pavyktų išlaikyti analogišką viešųjų paslaugų prieinamumą ir pasirinkimą. Savivaldybė akcentuoja, kad ji leido Įstaigai, o ne ją įpareigojo, vykdyti ūkinę veiklą. Konkurencijos tarybos interpretacija remiantis Konstitucinio Teismo praktika neatitiktų skaidrumo principo, kaip jį yra išaiškinęs Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau – Teisingumo Teismas). Savivaldybė taip pat pažymi, kad ir toliau palaiko visus kitus argumentus, kuriuos yra pateikusi savo ankstesniuose paaiškinimuose.

(75) Konkurencijos tarybos 2023 m. vasario 27 d. išklausymo posėdyje, apie kurį buvo informuoti visi procedūros dalyviai⁸⁴, dalyvavo Savivaldybės atstovai. Išklausymo posėdyje Savivaldybė iš esmės pakartojo Savivaldybės rašytinių paaiškinimų poziciją. Taip pat nurodė, kad du Baseino takeliai yra naudojami nemokamoms paslaugoms, o likę šeši takeliai yra mišraus naudojimo,

⁷⁷ Bylos 3 tomas, 130 lapas. Prieiga internetu: <http://195.182.88.88/aktai/document/41358>

⁷⁸ Ten pat.

⁷⁹ Bylos 5 tomas, 1–36 lapai.

⁸⁰ Bylos 5 tomas, 37–39 lapai.

⁸¹ Bylos 5 tomas, 40–42 lapai.

⁸² Bylos 5 tomas, 43–45 lapai.

⁸³ Bylos 5 tomas, 46–63 lapai.

⁸⁴ Konkurencijos tarybos 2023 m. vasario 27 d. išklausymo posėdžio protokolas Nr. 4S-1 (2023). Bylos 5 tomas, 112–125 lapai.

tai yra juose gali būti teikiamos mokamos paslaugos (kas reiškia, kad juose faktiškai yra vykdoma ir ūkinė veikla).

Konkurencijos taryba k o n s t a t u o j a:

(76) Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas reikalavimas viešojo administravimo subjektams, vykdant pavestus uždavinius, susijusius su ūkinės veiklos reguliavimu, užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę.

(77) Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalimi, viešojo administravimo subjektų priimti teisės aktai ar kiti sprendimai vertinami kaip Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimas, kai nustatoma šių aplinkybių visuma:

(a) viešojo administravimo subjekto teisės aktas ar kitoks sprendimas teikia privilegijas arba diskriminuoja atskirus ūkio subjektus ar jų grupes;

(b) dėl tokio sprendimo atsiranda ar gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams;

(c) skirtingos konkurencijos sąlygos nėra lemtos Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimų vykdymo.

(78) Atsižvelgiant į tai, toliau pateikiamas Savivaldybės Sprendimų vertinimas pagal Konkurencijos įstatymo 4 straipsnį.

3. Teisinis reglamentavimas ir teismų praktika

(79) Savivaldybė akcentuoja Vietos savivaldos įstatymo ir Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatų *lex specialis* statusą Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio atžvilgiu. Taip pat teigia, kad Savivaldybės Sprendimų esmė yra susijusi su naujos veiklos vykdymu ir nurodo, kad Vietos savivaldos įstatymo 9 ir 9¹ straipsniai yra traktuotini kaip specialios normos (*lex specialis*) bendrosios normos, įtvirtintos Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies (*lex generalis*) atžvilgiu.

(80) Vietos savivaldos įstatymo 9 ir 9¹ straipsniuose įtvirtintos nuostatos, kuriose nustatytos savivaldybių teisės ir pareigos atliekant viešųjų paslaugų teikimo administravimą ir naujos ūkinės veiklos vykdymą.

(81) Nėra pagrindo teigti, kad nagrinėjamu atveju egzistuoja teisės normų kolizija, kadangi principas *lex specialis derogat legi generali* (prioritetą turi specialioji teisės norma) yra taikomas, kai yra teisės normų kolizija, t. y. tą pačią santykį reguliuoja dvi teisės normos.

(82) Konkurencijos taryba pagal Vietos savivaldos įstatymo 9¹ straipsnį nagrinėja savivaldybių ketinimus vykdyti naują ūkinę veiklą, o pagal Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalį, vertina, ar teisės aktai ar sprendimai teikia privilegijas arba diskriminuoja atskirus ūkio subjektus ar jų grupes ir ar dėl jų atsiranda ar gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams, t. y. pagal minėtą Vietos savivaldos įstatymo straipsnį yra vertinama, ar yra pagrindas leisti vykdyti naują ūkinę veiklą, o pagal Konkurencijos įstatymą vertinama, ar yra padarytas Konkurencijos įstatymo pažeidimas. Tai reiškia, kad šie du įstatymai reglamentuoja skirtingus teisinius santykius, todėl nėra pagrindo spręsti, kad šiuo atveju yra teisės normų kolizija.

(83) Be to, Vietos savivaldos įstatymo ir Konkurencijos įstatymo nuostatos turi būti taikomos sistemiskai.

(84) Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) savo praktikoje dėl Vietos savivaldos įstatymo ir Konkurencijos įstatymo reguliavimo ne kartą yra pažymėjęs, kad Vietos savivaldos įstatyme ir Konkurencijos įstatyme įtvirtintą teisinį reguliavimą reikia taikyti sistemiskai. LVAT paaiškino, kad Vietos savivaldos įstatymas įtvirtino tik abstrakčią, bendro pobūdžio savivaldybės galimybę pasirinkti keletą skirtingų būdų, kaip bus užtikrinamas viešųjų paslaugų teikimas, o Konkurencijos įstatymas nustatė šios galimybės (teisės) įgyvendinimo sąlygas⁸⁵.

⁸⁵ Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2011 m. kovo 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁸²²-2563/2011, UAB „Trakų paslaugos“ prieš Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybą.

Naujausioje savo praktikoje (2022 m. gegužės 5 d. nutarime Nr. KT54-N5/2022) Konstitucinis Teismas taip pat pažymėjo, kad įstatymų nuostatos turi būti aiškinamos sistemiškai. Vidaus sandoriai gali būti sudaromi tik išimtiniu atveju, tik tada, kai taip siekiama užtikrinti, kad minėtos viešosios paslaugos būtų teikiamos nuolat, kad jomis galėtų naudotis visi gyventojai, kad jos būtų kokybiškos, ir tik prieš tai įvertinus tokio sprendimo įtaką sąžiningai konkurencijai.

(85) Taip pat Savivaldybės pozicija, kad Vietos savivaldos įstatymo nuostatomis yra daroma išimtis iš Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reguliavimo, tiesiogiai prieštarauja minėtų įstatymų pakeitimų tikslams.

(86) Vietos savivaldos įstatymo ir Konkurencijos įstatymo pakeitimais nebuvo siekiama įtvirtinti Vietos savivaldos įstatymo *lex specialis* statusą, tačiau buvo siekiama griežčiau kontroliuoti savivaldybių veiklą joms vykdant ūkinę veiklą bei Konkurencijos tarybai suteikti papildomų poveikio priemonių prižiūrint viešojo administravimo subjektų, ypač savivaldybių, veiksmus. Pavyzdžiui, Įstatymų projektų Nr. XIIP-3816–XIIP-3819 (kuriais buvo siūloma priimti Vietos savivaldos įstatymo 9 straipsnio pakeitimus, papildyti 9¹ straipsniu ir įtvirtinti pinigines sankcijas viešojo administravimo subjektams už Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimus) aiškinamajame rašte⁸⁶ buvo pažymėta, kad Konkurencijos taryba ne kartą yra pripažinusi, jog savivaldybių su savo valdomomis įmonėmis sudaromi sandoriai neužtikrina sąžiningos konkurencijos ir Konkurencijos įstatymo nuostatų laikymosi, todėl tikslinga įstatyme numatyti papildomus saugiklius, leidžiančius užkirsti kelią ekonomiškai nepagrįstam ir nebūtinam savivaldybių valdomų įmonių steigimui ir tokių įmonių privilegijavimui kitų rinkoje veikiančių subjektų atžvilgiu ateityje, o siekiant užkirsti kelią neskaidrių ir gyventojams ekonomiškai nenaudingų sandorių sudarymui su jau savivaldybių įsteigtomis įmonėmis, taip pat būtina imtis papildomų poveikio priemonių.

(87) Apibendrinant, nagrinėjamų veiksmų atitiktis Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies reikalavimams vertinimo tikslais nėra pagrindo Vietos savivaldos įstatymo 9 ir 9¹ straipsnių vertinti kaip *lex specialis* Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies atžvilgiu.

(88) Savivaldybė bei Įstaiga akcentuoja Viešųjų pirkimų įstatymo 10 straipsnyje numatytą galimybę sudaryti vidaus sandorį ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo (toliau – LAT) išaiškinimus *Irgitos* byloje, kad Viešųjų pirkimų įstatymas yra *lex specialis* Konkurencijos įstatymo atžvilgiu. Savivaldybė ir Įstaiga nurodo, kad, jeigu nebuvo išpildytos Viešųjų pirkimų įstatyme įtvirtintos sąlygos, tai gali reikšti tik šių teisės aktų pažeidimą, bet ne *lex generalis* (šiuo atveju, Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies) pažeidimą, bei pažymi, kad vidaus sandorio reikalavimai buvo išpildyti.

(89) Vertinant Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatų santykį su Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio nuostatomis, yra tikslinga apžvelgti teismų praktiką.

(90) Laikotarpiu iki LAT 2019 m. gruodžio 17 d. nutarties *Irgitos* byloje⁸⁷ priėmimo vyraujanti teismų praktika buvo vertinti, kad Viešųjų pirkimų įstatymo 10 straipsnyje numatyta galimybė sudaryti vidaus sandorius nešalina Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio taikymo galimybės; savivaldybė privalo pirmiau įvertinti tokio sandorio įtaką konkurencijos sąlygoms, tai yra, ar dėl tokio sandorio nebus eliminuota konkurencija, ir tik nustačiusi, kad konkurencijos apsaugos reikalavimai nebus pažeisti, imtis veiksmų sudarant vidaus sandorį.

(91) Kaip yra ne kartą pažymėjęs LVAT, įvertinęs ir Konstitucijos reikalavimus bei Konstitucinio Teismo išaiškinimus, galimybė esant tam tikroms sąlygoms sudaryti vidaus sandorius nereiškia, kad neturi būti paisoma Konkurencijos 4 straipsnyje numatytų konkurencijos apsaugos reikalavimų. Savivaldybės turi pareigą užtikrinti sąžiningą konkurenciją, įsitikinti ir įvertinti, kad vidaus sandorio sudarymas nepažeis Konkurencijos įstatymo reikalavimų⁸⁸.

⁸⁶ Prieinama: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/c348bbc2929e11e59c9a8f8c9980906b?jfwid=12heknvhjh>

⁸⁷ LAT 2019 m. gruodžio 17d. nutartis civ. byloje Nr. e3K-3-494-469/2019, *UAB „Irgita“ prieš Kauno miesto savivaldybę ir kt.*

⁸⁸ LVAT 2016 m. kovo 29 d. nutartis adm. byloje Nr. A-347-552/2016, *Kaišiadorių rajono savivaldybės administracija prieš Konkurencijos tarybą*. LVAT 2017 m. kovo 21 d. nutartis adm. byloje Nr. eA-215-552/2017, *Joniškio rajono savivaldybė prieš Konkurencijos tarybą*; LVAT 2018 m. sausio 26 d. nutartis adm. byloje Nr. eA-1475-556/2018, *Panevėžio miesto savivaldybė prieš Konkurencijos tarybą*.

(92) Konstitucinis Teismas taip pat nurodė, kad savivaldybės, laisvai ir savarankiškai veikdamos pagal ūkinę veiklą reguliuojančių įstatymų apibrėžtą kompetenciją, yra saistomos šalies ūkio konstitucinį pagrindą sudarančių principų ir kitų konstitucinių imperatyvų bei jų suponuojamo reikalavimo paslaugų teikėjus atrinkti konkurso būdu, todėl neturi absoliučios diskrecijos nuspręsti dėl paslaugas teikiančių subjektų parinkimo būdo⁸⁹. Savivaldybės, vykdydamos joms pavestas funkcijas, turi užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę ir nepriimti sprendimų, kuriais teikiamos privilegijos arba diskriminuojami atskiri rinkoje veikiantys ūkio subjektai ar jų grupės ir dėl kurių atsiranda arba gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams⁹⁰. Be to, šis reikalavimas gali būti nevykdomas tik objektyviai pateisinamu pagrindu; tokiu pagrindu nelaikytina vien tai, kad savivaldybė yra įsteigusi ūkio subjektą⁹¹.

(93) Teismų praktika pasikeitė po LAT 2019 m. gruodžio 17 d. nutarties *Irgitos* byloje, kurioje LAT konstatavo, kad Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio nuostatos yra bendro pobūdžio, nenustato papildomų sąlygų sudaryti vidaus sandorį bei Viešųjų pirkimų įstatymas yra *lex specialis* Konkurencijos įstatymo atžvilgiu. Atitinkamai, teismai bei Konkurencijos taryba, priėmus minėtą LAT nutartį *Irgitos* byloje, sprendė, kad tais atvejais, kai sudarytas Viešųjų pirkimų įstatymo 10 straipsnyje nustatytas sąlygas atitinkantis vidaus sandoris, tuomet Konkurencijos įstatymo 4 straipsnis nėra taikomas.

(94) Konstitucinis Teismas 2022 m. gegužės 5 d. priėmė nutarimą Nr. KT54-N5/2022, kuriame iš esmės paneigė LAT *Irgitos* nutartyje priimtus išaiškinimus ir dar kartą pažymėjo, kad vidaus sandoris gali būti sudaromas tik išimtinu atveju; prieš sudarant vidaus sandorį, turi būti įvertinta tokio sprendimo įtaka sąžiningai konkurencijai, t. y., ar sudarant vidaus sandorį konkrečiam viešosios paslaugos teikėjui neteikiama privilegijų, nediskriminuojami kiti šioje rinkoje veikiantys ūkio subjektai⁹². Konstitucinis Teismas pažymėjo sisteminį teisės normų aiškinimą – tik taip ginčijamą Viešųjų pirkimų įstatymo 10 straipsnio 2 dalies (2019 m. gruodžio 20 d. redakcija) 2 punkte įtvirtintą teisinį reguliavimą sistemiškai aiškinant kartu su jame nurodytos Vietos savivaldos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies (2019 m. gruodžio 20 d. redakcija) 1 punkto nuostatomis, kitomis Viešųjų pirkimų įstatymo, Vietos savivaldos įstatymo nuostatomis, taip pat su Viešojo administravimo įstatymo, Konkurencijos įstatymo nuostatomis, toks teisinis reguliavimas vertintinas kaip nepažeidžiantis iš Konstitucijos 46 straipsnio 1, 3, 4 dalių, 120 straipsnio 2 dalies, konstitucinių teisinės valstybės principų kylančių reikalavimų⁹³.

(95) Atsižvelgiant į tai, kad Konstitucinis Teismas po LAT išaiškinimo *Irgitos* byloje dar kartą pakartotojo savo anksčiau išdėstytą poziciją, Konkurencijos tarybai yra pagrindas vadovautis būtent Konstitucinio Teismo išaiškinimais. Atitinkamai, nebėra tikslinga vertinti, ar šiuo atveju buvo išpildytos vidaus sandorio sąlygos, kadangi Savivaldybė turėjo pareigą nepažeisti Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimų.

(96) Savivaldybė akcentuoja, jog Konstitucinis Teismas 2022 m. gegužės 5 d. nutarime pasisakė apie Viešųjų pirkimų įstatymo 10 straipsnio 2 dalies 2 punkto atitiktį Konstitucijai ta apimtimi, kuria ši nuostata nurodo konkrečiai į Vietos savivaldos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies 1 punktą. Savivaldybės teigimu, nagrinėjamu atveju aktualus yra ne Vietos savivaldos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies 1 punktas, bet Vietos savivaldos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies 2 punktas.

(97) Konstitucinio Teismo 2022 m. gegužės 5 d. nutarime pateikti išaiškinimai yra reikšmingi visais vidaus sandorių sudarymo atvejais, nesvarbu ar konkrečios aplinkybės būtų susijusios su Vietos savivaldos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies 1 punkte ar 2 punkte nurodytais atvejais. Konstitucinio Teismo išaiškinimų esmė yra tai, kad įstatymai nustato savivaldybėms galimybę sudaryti vidaus sandorį tik išimtinu atveju ir tik esant visoms sąlygoms, įskaitant, kad prieš sudarant vidaus sandorį

⁸⁹ Konstitucinio Teismo 2015 m. sausio 15 d. nutarimo Nr. KT3-N1/2015 III dalies 9.3 punktas ir Konstitucinio Teismo 2015 m. kovo 5 d. nutarimo Nr. KT9-N5/2015 V dalies 2 punktas.

⁹⁰ Konstitucinio Teismo 2015 m. sausio 15 d. nutarimo Nr. KT3-N1/2015 III dalies 9.3 punktas ir Konstitucinio Teismo 2015 m. kovo 5 d. nutarimo Nr. KT9-N5/2015 V dalies 3 punktas.

⁹¹ Konstitucinio Teismo 2015 m. kovo 5 d. nutarimo Nr. KT9-N5/2015 V dalies 2 punktas.

⁹² Konstitucinio Teismo 2022 m. gegužės 5 d. nutarimas Nr. KT54-N5/2022, žr. 21–24 pastraipas.

⁹³ Konstitucinio Teismo 2022 m. gegužės 5 d. nutarimas Nr. KT54-N5/2022, 24.5 pastraipa.

reikia įvertinti sprendimo įtaką sąžiningai konkurencijai. Nors Vietos savivaldos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies 1 punktą ir 2 punktą nėra ta pati nuostata, tačiau nėra pagrindo teigti, kodėl būtų pagrįsta vertinti, kad Vietos savivaldos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytų atvejų atžvilgiu galiotų Konstitucinio Teismo nurodyti reikalavimai dėl vidaus sandorio sudarymo, o Vietos savivaldos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies 2 punkto atžvilgiu reiktų kategoriškai priešingo vertinimo. Be to, Konstitucinis Teismas 2022 m. gegužės 5 d. nutarime atkreipė dėmesį ir į savo ankstesnę 2015 m. praktiką, kuri neabejotinai aktuali šiame Nutarime pateikiamam vertinimui ir nebuvo formuota tik Vietos savivaldos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies 1 punkto atžvilgiu.

(98) Savivaldybė taip pat akcentuoja, kad Konstitucinis Teismas nepateikė aiškinimo, jog Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalis yra taikoma nepaisant to, jog išpildomos visos Viešųjų pirkimų įstatymo 10 straipsnyje įtvirtintos sąlygos, ar kad Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalis įtvirtina papildomas vidaus sandorių teisėtumo sąlygas.

(99) Konstitucinis Teismas pažymėjo, kad vidaus sandoris gali būti sudaromas tik išimtiniais atvejais. Prieš sudarant vidaus sandorį turi būti įvertinta tokio sprendimo įtaka sąžiningai konkurencijai, tai yra ar sudarant vidaus sandorį konkrečiam viešosios paslaugos teikėjui neteikiama privilegijų, nediskriminuojami kiti šioje rinkoje veikiantys ūkio subjektai⁹⁴. Pažymėtina, kad būtent Konkurencijos įstatymo 4 straipsnis nustato pareigą užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę ir draudimą teikti privilegijas ar diskriminuoti kitus ūkio subjektus. Tai, jog Konstitucinis Teismas akcentuoja vidaus sandorio sudarymo išimtinę aplinkybę, sisteminių teisės aktų aiškinimą ir referuoja į sąžiningos konkurencijos (draudimo privilegijuoti bei diskriminuoti ūkio subjektus) reikalavimus, kurie yra įtvirtinti Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio nuostatose, būtent ir sudaro pagrindą teigti, kad prieš sudarydama vidaus sandorį Savivaldybė turi įvertinti Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimus.

(100) Savivaldybė taip pat teigia, kad Konkurencijos tarybos pateikiama Konstitucinio Teismo išaiškinimų interpretacija neatitinka skaidrumo principo, kaip jį yra išaiškinęs Teisingumo Teismas sprendime *Irgitos* byloje: Konstitucinio Teismo 2022 m. gegužės 5 d. nutarimas nėra nei pakankamai prieinamas, nei aiškus, nei galima numatyti jo, kaip atitinkamo pagrindo, taikymą taip, kad būtų išvengta bet kokio savivalės pavojaus.

(101) Teisingumo Teismas sprendime *Irgitos* byloje pripažino, kad tiek norminių teisės aktų nuostatos, tiek ir teismų praktikoje suformuluoti šių nuostatų išaiškinimai gali būti reikšmingi skaidrumo principo vertinimui⁹⁵. Kaip matyti iš Teisingumo Teismo sprendimo *Irgitos* byloje 56 pastraipos, teismas kėlė klausimą įvertinimui, ar Lietuvos aukščiausios instancijos teismų pateikiamas Konkurencijos įstatymo nuostatų aiškinimas nuo 2015 m. vidurio buvo pakankamai suprantamas ir tikslus, ir ar jis buvo pakankamai paviešintas, kad tiek perkančiosios organizacijos, tiek suinteresuotieji ūkio subjektai galėjo būti tinkamai apie jį informuoti. Konstitucinio Teismo įstatymo 72 straipsnis įtvirtina Konstitucinio Teismo nutarimų visuotinio privalomumo reikalavimus. Konstitucinio Teismo 2022 m. gegužės 5 d. nutarimas (kaip ir kiti šio teismo nutarimai) yra viešai prieinamas; jame yra pateikiami suprantami ir tikslūs išaiškinimai (Nutarimo (94) pastraipa) dėl teisės aktų nuostatų santykio ir sąžiningos konkurencijos reikalavimų įvertinimo dar prieš sudarant vidaus sandorį, kurie nepriklauso tik nuo konkrečios spjstos bylos aplinkybių; iš Konstitucinio Teismo įstatymo 72 straipsnio nuostatų akivaizdu, kad visi asmenys (įskaitant Savivaldybę) yra įpareigoti įvertinti Konstitucinio Teismo nutarimus. Konstitucinio Teismo nutarimai yra galutiniai ir neskundžiami⁹⁶. Konstitucinis Teismas 2022 m. gegužės 5 d. nutarime iš esmės pakartojo savo anksčiau dar 2015 m. išsakytą poziciją (Nutarimo (92) pastraipa). Taigi, nėra jokio pagrindo teigti, kad Konstitucinio Teismo išaiškinimai neatitiktų skaidrumo principo.

⁹⁴ Konstitucinio Teismo 2022 m. gegužės 5 d. nutarimo 24 pastraipa.

⁹⁵ Teisingumo Teismo 2019 m. spalio 3 d. prejudicinis sprendimas byloje Nr. C-285/18, *Kauno miesto savivaldybė prieš UAB „Irgita“*, 55–57 pastraipos.

⁹⁶ Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 59 straipsnis.

4. Nagrinėjimų veiksmų pobūdis

(102) Šiuo atveju nagrinėjami veiksmai yra Savivaldybės priimti Sprendimai (teisės aktai), kuriais Savivaldybė perdavė Įstaigai valdyti, naudoti ir disponuoti Baseiną tam tikrų paslaugų teikimui bei nustatė Įstaigos teikiamų atlygintinių paslaugų kainas.

(103) Savivaldybės taryba 2018 m. Sprendimu Nr. T2-216 nusprendė perduoti turtą patikėjimo teise valdyti, naudoti ir disponuoti turtą šių funkcijų atlikimui⁹⁷: Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto valdymas, naudojimas ir disponavimas, Savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų iki 16 metų mokymosi pagal privalomojo švietimo programas užtikrinimas, ikimokyklinio ugdymo, vaikų ir suaugusiųjų neformaliojo švietimo organizavimas, vaikų ir jaunimo užimtumo organizavimas, kūno kultūros ir sporto plėtojimas, gyventojų poilsio organizavimas, sąlygų verslo ir turizmo plėtrai sudarymas ir šios veiklos skatinimas⁹⁸.

(104) Viešosios įstaigos „Palangos investicijų valdymas“ įstatuose nurodyta, kad Įstaigos steigėja ir savininkė yra Savivaldybė ir jai perduotą bei jos įgytą turtą valdo, naudoja bei juo disponuoja patikėjimo teise. Viešosios įstaigos „Palangos investicijų valdymas“ įstatų 12 punkte yra išvardinti Įstaigos veiklos tikslai ir sritys: teikti kokybiškas tarptautinius standartus atitinkančias viešąsias paslaugas, susijusias su kultūros, meno sklaida, ikimokykliniu ugdymu, vaikų ir suaugusiųjų neformaliuoju švietimu, kūno kultūros ir sporto plėtojimu (12.1 papunktis). Įstaiga, įgyvendindama savo tikslus, gali užsiimti ir kita ūkine komercine veikla, kita visuomenei naudinga švietimo, mokymo, mokslinė, kultūrinė ir pan. veikla (12.11 papunktis). Pertvarkius Įstaigą į biudžetinę įstaigą, Įstaigos veiklos tikslai ir sritys liko panašūs. Visos viešosios įstaigos „Palangos investicijų valdymas“ teisės ir pareigos perėjo biudžetinei įstaigai „Palangos investicijų valdymas“; visas viešajai įstaigai „Palangos investicijų valdymas“ perduotas ir kitaip jos įgytas turtas nuosavybės teise priklauso Savivaldybei, kuri jį biudžetinei įstaigai „Palangos investicijų valdymas“ perdavė valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise⁹⁹.

(105) Vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 37 punkte nustatyta, kad išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija yra kainų ir tarifų už savivaldybės valdomų įmonių, biudžetinių ir viešųjų įstaigų (kurių savininkė yra savivaldybė) teikiamas atlygintinas viešąsias paslaugas ir keleivių vežimą vietiniais maršrutais nustatymas, centralizuotai tiekiamos šilumos, šalto ir karšto vandens kainų nustatymas (tvirtinimas) įstatymų nustatyta tvarka, vietinių rinkliavų, įmokų ir mokesčių tarifų nustatymas įstatymų nustatyta tvarka. Savivaldybė nustatė, kokios atlygintinos paslaugos yra teikiamos Baseine, ir nustatė įkainius už Įstaigos teikiamas atlygintinas paslaugas¹⁰⁰. Savivaldybės tarybos 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimo Nr. T2-217 projekto aiškinamajame rašte pripažįstama, kad įstaiga turi ūkinės veiklos užduotį¹⁰¹.

(106) Įstaiga turi veikti pagal jai nustatytus tikslus/sritis ir teikti tokias paslaugas ir tokiais įkainiais, kaip nustatė Savivaldybė, įgyvendindama savo funkcijas ir veikdama išimtinės kompetencijos ribose. Pati Įstaiga negali nei nustatyti, kokias atlygintinas paslaugas ir kokiais įkainiais ji teiks, nei pakeisti ar panaikinti Savivaldybės tarybos sprendimus. Kaip matyti iš aukščiau nurodytų aplinkybių, Įstaigos veiklos tikslai/sritys yra susiję su kūno kultūros ir sporto plėtojimu, renginių organizavimu, o pati Savivaldybė taip pat paaiškino, kad Baseino statybos ir paslaugų jame teikimo tikslai yra sudaryti sąlygas asmenims sportuoti bei tobulinti plaukimo ir saugaus elgesio vandenyje įgūdžius.

(107) Remiantis Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 21 dalimi, ūkine veikla laikoma gamybinė, komercinė, finansinė ar profesinė veikla, susijusi su prekių pirkimu ar pardavimu, išskyrus atvejus, kai fiziniai asmenys prekę įsigyja asmeniniams ir namų ūkio poreikiams tenkinti.

⁹⁷ Nutarimo (17) pastraipa.

⁹⁸ Sąlygų verslo ir turizmo plėtrai sudarymas ir šios veiklos skatinimas yra viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų, įgyvendinama per sąlygų ūkinei veiklai sudarymą, bet nėra vertinama kaip atskira paslauga, todėl toliau atskirai neaptariama.

⁹⁹ Nutarimo (29) pastraipa.

¹⁰⁰ Nutarimo (23) ir (25) pastraipos.

¹⁰¹ Nutarimo (24) pastraipa.

(108) Konkurencijos įstatymo 1 straipsnio 3 dalyje numatyta, jog šiuo įstatymu yra siekiama Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos konkurencijos santykius reglamentuojančios teisės suderinimo. Teisingumo Teismo praktikoje ūkine veikla laikoma bet kokia veikla, kurios metu konkrečioje rinkoje siūlomos prekės ir paslaugos¹⁰², o ūkio subjektu laikomas bet kokio teisinio statuso ir bet kokiū būdu finansuojamas subjektas, vykdamas ūkinę veiklą¹⁰³, nepriklausomai nuo to, ar jis siekia pelno¹⁰⁴.

(109) Europos Komisija yra pažymėjusi, jog „*Parama <...> vykdomam pilietiniam, švietimo ir mokslo bei sportiniam jaunimo ugdymui gali būti laikoma veikla, kuri yra viena iš valstybės pareigų švietimo ir mokslo srityje. <...> Tokio lavinimo organizavimas yra panašus į nacionalinio švietimo ir mokslo vykdomą lavinimą*“¹⁰⁵.

(110) Teisingumo Teismas savo praktikoje yra nurodęs, kad valstybė: „*nustatydamą ir išlaikydama tokią viešojo švietimo sistemą, kuri paprastai finansuojama iš viešojo biudžeto, o ne mokinių ar jų tėvų, <...> neketina verstis veikla už užmokestį, o atlieka socialinę, kultūrinę ir švietimo funkciją savo visuomenės atžvilgiu*“¹⁰⁶. Vėlesnėje praktikoje Teisingumo Teismas yra pažymėjęs, kad švietimo veikla, finansuojama valstybės, negali būti laikoma „ekonomine“ (ūkine), remiantis šio sprendimo 41–50 punktuose nurodyta Teisingumo Teismo jurisprudencija. Tuo tarpu švietimo veikla, kurios nefinansuoja valstybė ir kuri priskiriama prie ikimokyklinio, užklasinio ar neprivalomojo ugdymo bei atitinka visus šio sprendimo 44–49 punktuose nurodytus kriterijus, galėtų būti laikoma „ekonomine“ (ūkine) veikla¹⁰⁷.

(111) Šiuo atveju laikytina, kad Savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų iki 16 metų mokymosi pagal privalomojo švietimo programas užtikrinimas, ikimokyklinio ugdymo organizavimas, vaikų ir jaunimo neformalus švietimas nelaikomi ūkinėmis veiklomis.

(112) Kitos 2018 m. Sprendime Nr. T2-216 nurodomos paslaugos¹⁰⁸ – kūno kultūros ir sporto plėtojimas, gyventojų poilsio organizavimas (kas iš esmės yra plaukimo baseine su sveikatingumo paslaugomis, plaukimo baseine, mokymo plaukti ar viešosios pirties paslaugos, renginių/užsiėmimų Baseine paslaugos) ir su šiais tikslais susijęs Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto valdymas, naudojimas bei disponavimas – laikytinos ūkinėmis veiklomis. Remiantis Europos Sąjungos teismų praktika, infrastruktūros valdymas tais atvejais, kai ji yra naudojama ūkinei veiklai vykdyti, laikytinas ūkine veikla¹⁰⁹. Šias paslaugas konkuruodami tarpusavyje teikia privatūs ūkio subjektai.

(113) Savivaldybės tarybos 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimo Nr. T2-217 (kuriuo buvo nustatytos Įstaigos teikiamos atlygintinos paslaugos ir jų įkainiai) projekto aiškinamajame rašte pripažįstama, kad Įstaiga turi ūkinės veiklos užduotį¹¹⁰. Taip pat iš Įstaigos veiklos ataskaitų ir Sprendimų dėl atlygintinų paslaugų kainų projektų aiškinamuosiuose raštuose nurodytų teiginių matyti, kad nustatant/keičiant paslaugų įkainius buvo siekiama užtikrinti Įstaigos konkurencingą veiklą teikiamų paslaugų rinkoje¹¹¹.

¹⁰² Žr., pavyzdžiui, Teisingumo Teismo 2006 m. sausio 10 d. sprendimo byloje Nr. C-222/04 *Ministero dell'Economia e delle Finanze prieš Cassa di Risparmio di Firenze SpA ir kt.*, 107 ir 108 punktas.

¹⁰³ Teisingumo Teismo 2000 m. rugsėjo 12 d. sprendimas byloje Nr. C-180/98–C-184/98, *Pavel Pavlov ir kt. prieš Stichting Pensioenfonds Medische Specialisten*, 74 pastraipa.

¹⁰⁴ Teisingumo Teismo 2008 m. liepos 1 d. sprendimo byloje Nr. C-49/07, *Motosykletistiki Omospondia Ellados NPID (MOTOE) prieš Elliniko Dimosio*, 27 ir 28 pastraipos.

¹⁰⁵ Europos Komisijos 2001 m. balandžio 25 d. sprendimas dėl valstybės pagalbos Nr. N 118/00 – Valstybės subsidijos profesionaliems sporto klubams, 13 ir 14 pastraipos.

¹⁰⁶ Teisingumo Teismo 2007 m. rugsėjo 11 d. sprendimas byloje Nr. C-318/05, *Komisija prieš Vokietiją*, 68 punktas.

¹⁰⁷ Teisingumo Teismo 2017 m. birželio 27 d. prejudicinis sprendimas byloje Nr. C-74/16, *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania prieš Ayuntamiento de Getafe*, 56–57 pastraipos.

¹⁰⁸ Nutarimo (17) pastraipa.

¹⁰⁹ Bendrojo Teismo 2000 m. gruodžio 12 d. sprendimas byloje Nr. T-128/98, *Paryžiaus oro uostai prieš Komisiją*, 120 pastraipa bei Teisingumo Teismo 2002 m. spalio 24 sprendimas byloje Nr.C-82/01 P, *Paryžiaus oro uostai prieš Komisiją*, 68–82 pastraipos.

¹¹⁰ Nutarimo (24) pastraipa.

¹¹¹ Nutarimo(26)– (28) pastraipos.

(114) Nors dalis Įstaigos vykdomų baseino paslaugų (plaukimo baseine su sveikatingumo paslaugomis, plaukimo baseine, mokymo plaukti ar viešosios pirties paslaugos, renginių/užsiėmimų baseine paslaugos) laikytinos viešosiomis, jos tuo pačiu laikytinos ir ūkine veikla.

(115) LVAT yra konstatavęs, kad viešosios paslaugos teikimas Konkurencijos įstatymo požiūriu tam tikrais atvejais gali būti laikomas ūkinės veiklos vykdymu ir šių paslaugų atžvilgiu taikomi Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimai¹¹². Tai, kad tam tikros paslaugos yra viešosios, nėra lemiamas veiksnys, apsprendžiantis ar veikla yra ūkinė, ar neūkinė. Vietos savivaldos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog savivaldybės institucijos ir administracija viešųjų paslaugų neteikia, išskyrus šiame straipsnyje nustatytus atvejus. Jas teikia biudžetinės ir viešosios įstaigos, savivaldybės įmonės, akcinės bendrovės ir kiti subjektai. Taigi, teisės aktuose nėra numatytas privalomas viešųjų paslaugų teikimas tik per savivaldybės įsteigtus ir valdomus asmenis.

(116) Be to, LVAT byloje, susijusioje su Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimu be konkurencingos procedūros perduoti valdyti baseino infrastruktūrą savo valdomai įstaigai, nurodė, jog vien tas faktas, kad baseine, be kita ko, teikiamos viešosios paslaugos, nepaneigia fakto, kad jame taip pat vykdoma ūkinė veikla, kuriai taikomi Konkurencijos įstatyme nustatyti konkurencijos apsaugos reikalavimai¹¹³. Minėtoje byloje dėl Vilniaus miesto savivaldybės sprendimo buvo nagrinėjamos didelė dalimi tokios pačios paslaugos kaip šiuo atveju (baseino valdymo, pirties, suaugusiųjų plaukimo), kurias Konkurencijos taryba įvertino esant ūkine veikla¹¹⁴, o LVAT tokias išvadas patvirtino.

(117) Darytina išvada, kad baseino valdymo ir baseine vykdomos veiklos dalis teikiant mokamas paslaugas baseino paslaugų vartotojams, tai yra tokios mokamos (atlygintinos) paslaugos kaip plaukimas baseine su sveikatingumo paslaugomis, plaukimas baseine, mokymas plaukti, viešosios pirties paslauga, renginių/užsiėmimų baseine paslaugos, yra ūkinė veikla konkurencijos teisės prasme.

(118) Pažymėtina, kad pajamos iš Baseino veiklos sudarė reikšmingą Įstaigos veiklos pajamų dalį (Nutarimo (40) pastraipoje pateikta lentelė), o kaip matyti iš Nutarimo (41)–(42) pastraipose nurodytos informacijos, Baseine teikiamos mokamos paslaugos sudarė reikšmingą dalį visų Baseine teiktų paslaugų. Be to, Išklausymo posėdžio¹¹⁵ metu Savivaldybės atstovai pasidalinę skaidrėmis¹¹⁶ nurodė, kad du Baseino takeliai yra naudojami nemokamoms paslaugoms, o likę šeši takeliai yra mišraus naudojimo, tai yra juose gali būti teikiamos mokamos paslaugos (kas reiškia, kad juose faktiškai yra vykdoma ir ūkinė veikla).

(119) Įvertinusi aukščiau nurodytas aplinkybes, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad Savivaldybės taryba nustatė pavedimą patikėjimo teise savo valdomai Įstaigai valdyti ir naudoti Savivaldybės Baseino infrastruktūrą, kuris faktiškai apima pavedimą rūpintis ir Baseine teikiamų paslaugų teikimu, ir atitinkamai tai laikytina pavedimu užsiimti ūkine veikla. Atitinkamai, nagrinėjami Savivaldybės Sprendimai yra laikytini viešojo administravimo subjekto sprendimais, susijusiais su ūkinės veiklos reguliavimu, o tokie sprendimai atitinkamai patenka į Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio apimtį.

(120) Papildomai pažymėtina, kad Savivaldybė akcentuoja, kad ji pavedė, tačiau neįpareigojo Įstaigos vykdyti ūkinės veiklos, jog Įstaiga turi diskreciją.

---

¹¹² LVAT 2011 m. kovo 31 d. nutartis adm. byloje Nr. A⁸²²-2563/2011 UAB „Trakų paslaugos“ prieš Konkurencijos tarybą.

¹¹³ LVAT 2021 m. sausio 27 d. nutartis adm. byloje Nr. eA-527-629/2021, Vilniaus miesto savivaldybė prieš Konkurencijos tarybą.

¹¹⁴ Konkurencijos tarybos 2019 m. birželio 4 d. nutarimas Nr. 1S-67 (2019) „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės sprendimo Nr. 1-1606 „Dėl baseino S. Nėries g. 45a perdavimo valdyti ir naudoti patikėjimo teise viešajai įstaigai „Sveikas miestas“ atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams“.

¹¹⁵ Bylos 5 tomas, 112–125 lapai.

¹¹⁶ Bylos 5 tomas, 94–111 lapai.

(121) Nagrinėjama atveju reikšminga tai, kad Savivaldybė pavedė Įstaigai teikti paslaugas, kurios laikytinos ūkine veikla, o į Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio apimtį patenka teisės ir/ar pareigas sukuriantys sprendimai, tai yra teisines pasekmes sukeliantys sprendimai¹¹⁷.

(122) Savivaldybė, teigdama, kad ji įpareigojo Įstaigą vykdyti tik tam tikras nekomercinio (neūkinio) pobūdžio funkcijas (tačiau neįpareigojo vykdyti ūkinės veiklos), atitinkamai pripažįsta, kad 2018 m. Sprendime Nr. T2-216 yra nustatyti įpareigojimai Įstaigai. Pastebėtina, kad Savivaldybės 2018 m. Sprendime Nr. T2-216 yra įtvirtintos tos pačios formuluotės visų nurodytų funkcijų atžvilgiu. Be to, Įstaiga taip pat nurodė, kad jai pavedimu buvo nustatyti įpareigojimai.

(123) Analogišku atveju dėl Vilniaus miesto savivaldybės sprendimo pavesti teikti baseino valdymo paslaugas, toks pavedimas Konkurencijos tarybos buvo įvertintas kaip patenkantis į Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio apimtį¹¹⁸, o tokį vertinimą patvirtino ir LVAT¹¹⁹.

(124) Savivaldybė teigė, kad tam tikrų paslaugų Įstaiga faktiškai neteikia ir nesiūlo teikti (organizavimo paslaugų, reklaminių plotų nuomos paslaugų, renginių vedimo paslaugų, konsultavimo paslaugų).

(125) Vien tai, kad tam tikru laikotarpiu Įstaiga galėjo faktiškai neteikti tam tikrų paslaugų ir nesiūlyti jų teikti (ypač atsižvelgiant į Covid-19 pandemijos kontekstą), savaime niekaip nerodo Įstaigos diskrecijos apsispręsti neteikti šių paslaugų, tuo labiau diskrecijos nuspręsti apskritai nevykdyti ūkinės veiklos. Be to, savo argumentais Savivaldybė atitinkamai pripažįsta, kad Įstaiga faktiškai teikė ir siūlė teikti komercinio renginio organizavimo paslaugas, baseino paslaugas (plaukimą baseine ir plaukimą baseine su sveikatingumo paslaugomis).

(126) Savivaldybė taip pat nurodė, kad Įstaiga turi diskreciją neteikti paslaugų/perleisti jų teikimą, remiantis Savivaldybės patvirtintu Nuomos aprašu¹²⁰. Savivaldybės teigimu, remiantis Nuomos aprašo 3 punktu, Savivaldybės turto valdytojai gali turtą išnuomoti bet kokių formų tretiesiems asmenims; visais atvejais sprendimas išnuomoti arba neišnuomoti Savivaldybės perduotą turtą tenka to turto valdytojo diskrecijai. Iš klausymo posėdžio¹²¹ metu Savivaldybės atstovai nurodė, kad Pareiškėjas kreipėsi į Įstaigą, prašydamas išnuomoti takelius savo vykdomoms veikloms, ir nurodė, kad Įstaiga ketina takelius Pareiškėjui išnuomoti. Savivaldybės atstovų nuomone, tokie Pareiškėjo veiksmai ir Įstaigos veiksmai, suteikiant galimybę tokią veiklą vykdyti, patvirtina, kad Pareiškėjo galimybė vykdyti ūkinę veiklą nėra ribojama.

(127) Visų pirma, ūkio subjektų galimybės veikti rinkoje turėtų priklausyti nuo objektyvių kriterijų. Konkurencijos tarybos vertinimu, Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimo negali eliminuoti veiksmai, priklausantys tik nuo konkurento, kuriam buvo suteikta galimybė vykdyti tam tikrą ūkinę veiklą be konkurencingos procedūros, diskrecijos. Visų antra, vien galimybė išnuomoti turtą savaime nereiškia, kad Įstaiga turi diskreciją nevykdyti ūkinės veiklos teikiant paslaugas Baseine. Be to, ankstesnės Nuomos aprašo redakcijos (galiojusios iki 2022 m. gegužės 31 d.) 11 punktas nurodė, jog turto valdytojas, planuojantis nuomoti patikėjimo teise valdomą savivaldybės nekilnojamąjį turtą arba norėdamas atnaujinti turto nuomos sutartį, prieš priimdamas sprendimą privalo raštu apie tai informuoti administraciją ir gauti raštišką administracijos direktoriaus sutikimą dėl turto nuomos termino. Pagal 2022 m. gegužės 31 d. Nuomos aprašo redakciją, Nuomos aprašo 11 punkte nurodyta, kad Savivaldybės įmonės, įstaigos ir organizacijos patikėjimo teise valdančios

¹¹⁷ Konkurencijos tarybos 2006 m. sausio 12 d. nutarimas Nr. 2S-2 „Dėl Lietuvos policijos generalinio komisaro nuostatų, kuriomis policijos įstaigoms suteikiama teisė teikti komercines paslaugas, pagal sutartis atliekant fizinių ir juridinių asmenų turto apsaugą, atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies reikalavimams“; LVAT 2009 m. kovo 26 d. nutartis adm. byloje Nr. A⁸²²-441/2009, *Policijos departamentas prieš Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos prieš Konkurencijos tarybą*; Konkurencijos tarybos 2010 m. liepos 10 d. nutarimas Nr. 1S-124 „Dėl atsisakymo pradėti tyrimą dėl Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos ir perkančiosios organizacijos veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams“.

¹¹⁸ Konkurencijos tarybos 2019 m. birželio 4 d. nutarimas Nr. 1S-67 (2019) „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės sprendimo Nr. 1-1606 „Dėl baseino S. Neries g. 45a perdavimo valdyti ir naudoti patikėjimo teise viešajai įstaigai „Sveikas miestas“ atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams“.

¹¹⁹ LVAT 2021 m. sausio 27 d. nutartis adm. byloje Nr. eA-527-629/2021, *Vilniaus miesto savivaldybė prieš Konkurencijos tarybą*.

¹²⁰ Žr. Nutarimo 1.3.3 ir 1.4 dalis.

¹²¹ Bylos 5 tomas, 112–125 lapai.

Savivaldybės turta ir norėdamos šį turta (ar jo dalį) išnuomoti, atnaujinti (pratęsti) ar pakeisti turto nuomos sutartis, administracijai teikia prašymą priimti sprendimą dėl šio turto nuomos. Pagal 2022 m. gegužės 31 d. Nuomos aprašo redakciją, kaip matyti iš šio aprašo 12 punkto nuostatų, sprendimą dėl Savivaldybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos priima Savivaldybės taryba sprendimu arba administracijos direktorius įsakymu¹²². Išlausymo posėdžio metu pasiteiravus, ar Savivaldybė žinojo apie Įstaigos vykdomą ūkinę veiklą ir ar Savivaldybė galėjo ją uždrausti, Savivaldybės atstovai patvirtino, kad žinojo ir galėjo¹²³. Visų trečia, Savivaldybė nepaaiškino, kaip Įstaiga galėtų pati nuspręsti neteikti paslaugų, kurių teikimas padengia Įstaigos veiklos kaštus, ir kurių neteikimas būtų priešingas Savivaldybės tikslams optimaliai įveiklinti turta pagal paskirtį. Savivaldybės teigimu, Įstaiga iš mokamų paslaugų gautų pajamų padengia Baseino išlaikymo kaštus programos įgyvendinimo metu, taip pat centralizuotai administruoja šios viešosios paslaugos Palangos miesto bendruomenei teikimą, įdarbindama reikalingus specialistus pagal poreikį, gerina teikiamų viešųjų paslaugų Palangos miesto bendruomenei pasirinkimą ir kokybę¹²⁴. Taigi, būtent gaunamos lėšos už atlygintinų paslaugų teikimą padengė Įstaigos veiklos kaštus. Be to, Savivaldybė priėmė Sprendimus dėl atlygintinų paslaugų kainų, kuriais nustatė Baseine teikiamas atlygintinas paslaugas ir jų kainas¹²⁵. Įstaiga negali keisti Savivaldybės sprendimų. Taip pat, kaip nurodyta Savivaldybės tarybos 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimo Nr. T2-217 projekto aiškinamajame rašte: „Savivaldybei yra svarbu racionaliai ir maksimaliai efektyviai valdyti ir naudoti savivaldybės nekilnojamąjį turta, jį optimaliai įveiklinant pagal paskirtį<...>“¹²⁶.

5. Atitinkama rinka ir jos dalyviai

(128) Pagal Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 1 dalį, atitinkama rinka yra tam tikros prekės rinka tam tikroje geografinėje teritorijoje. Atitinkamos rinkos apibrėžimas detalizuojamas Paaškinimuose dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo, patvirtintuose Konkurencijos tarybos 2019 m. gruodžio 3 d. nutarimu Nr. 1S-150 „Dėl paaškinimų dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo patvirtinimo“.

(129) Nagrinėjant Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimų pažeidimą, rinkos apibrėžimo detalumas yra svarbus tiek, kiek jis leidžia įvertinti, ar konkretus viešojo administravimo subjekto sprendimas pažeidžia ar nepažeidžia Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio nuostatas. Dėl to rinkos apibrėžimui yra taikomi specifiniai, minimalūs reikalavimai. Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio taikymo atveju nereikia skaičiuoti rinkos dalių, vertinti ūkio subjektų rinkos galios ir pasekmių rinkoje. Pakanka nustatyti, kad nagrinėjamo sprendimo paveikti ūkio subjektai, parduodami prekes (paslaugas), konkuruoja ar galėtų konkuruoti nesant diskriminacinių ir sąžiningos konkurencijos sąlygų neatitinkančių ribojimų, tačiau nėra svarbu rinkos tikslumas¹²⁷.

(130) Tyrimo metu vertinti Savivaldybės Sprendimai yra susiję su pavedimu valdyti Baseiną ir užtikrinti jame nurodytų paslaugų teikimą, todėl vertintina, kokiai atitinkamai rinkai priskirtinos šios paslaugos.

(131) Prekės rinka apibrėžiama kaip visuma prekių, kurios, pirkėjų požiūriu, yra tinkamas pakaitalas viena kitai pagal jų savybes, naudojimą ir kainas¹²⁸. Vertinant, kokiai prekės (paslaugos) rinkai priskirtinos nagrinėjamos paslaugos, reikia atsižvelgti į šių paslaugų teisinį reglamentavimą.

¹²² Nutarimo (68) pastraipa.

¹²³ Nutarimo (62) pastraipa.

¹²⁴ Nutarimo (46) pastraipa.

¹²⁵ Nutarimo(23)– (25) pastraipos.

¹²⁶ Nutarimo (24) pastraipa.

¹²⁷ LVAT 2010 m. gegužės 21 d. nutartis adm. byloje Nr. A⁵⁰²-539/2010, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija ir kt. prieš Konkurencijos tarybą; LVAT 2012 m. gegužės 30 d. sprendimas adm. byloje Nr. A⁸⁵⁸-1484/2012, Trakų rajono savivaldybės administracija ir kt. prieš Konkurencijos tarybą.

¹²⁸ Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 16 dalis.

(132) Vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu, turto valdymas ir naudojimas suteikia teisę įstatymų nustatyta tvarka daryti turtui fizinį ir ūkinį poveikį bei taikyti naudingąsias turto savybes naudotojo poreikiams tenkinti¹²⁹.

(133) Pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. liepos 12 d. įsakymu Nr. V-572 patvirtintą Lietuvos higienos normą HN 109:2016 „Baseinų visuomenės sveikatos saugos reikalavimai“ (toliau – Higienos norma), Baseinas apibrėžiamas kaip tam tikros talpos vandens įrenginys, skirtas plaukti, sportuoti, vandens procedūroms atlikti, poilsio, gydymo, reabilitacijos tikslams¹³⁰.

(134) Suteikdama Baseino valdymo ir naudojimo teisę, Savivaldybė gauna Baseino ir susijusių patalpų priežiūros paslaugą, o Baseino valdytojas – teisę teikti komercines paslaugas šių paslaugų vartotojams (pirkėjams)¹³¹ (plaukimo baseine su sveikatingumo paslaugomis, plaukimo baseine, mokymo plaukti, viešosios pirties paslaugas, renginių/užsiėmimų Baseine paslaugas). Atitinkamai, šiuo atveju nagrinėjamos Baseino valdymo paslaugos ir paslaugų vartotojams teikimas. Nors neatmestina, kad galėtų būti apibrėžtos atskiros Baseino ir susijusių patalpų priežiūros paslaugų ir Baseine teikiamų paslaugų, kurias perka šių paslaugų vartotojai, prekės rinkos, tačiau nagrinėjamų veiksmų vertinimo tikslais nėra būtina vertinti paslaugų galimo išskyrimo į atskiras prekės rinkas.

(135) Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, bei įvertinus tiriamų Sprendimų turinį, kuriuose įtvirtintas Savivaldybės turto valdymo pavedimas Įstaigai tam, kad būtų teikiamos nurodytos paslaugos, nagrinėjamu atveju gali būti apibrėžiama baseinų valdymo paslaugų, su teise teikti komercines paslaugas vartotojams, teikimo rinka (toliau – baseinų valdymo paslaugų teikimo rinka).

(136) Geografinė rinka apibrėžiama kaip teritorija, kurioje visi ūkio subjektai susiduria su iš esmės panašiomis konkurencijos sąlygomis tam tikroje prekės rinkoje ir kuri, atsižvelgiant į tai, gali būti atskiriama lyginant su greta esančiomis teritorijomis¹³².

(137) Vertinant baseinų valdymo paslaugų teikimo rinką geografiniu aspektu, atsižvelgiama į teisinį reglamentavimą ir į paslaugų pobūdį. Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnyje nustatytos savarankiškosios funkcijos, kurias kiekviena savivaldybė, priimdama atitinkamus sprendimus, gali įgyvendinti tik atitinkamos savivaldybės teritorijos ribose.

(138) Baseinas yra Savivaldybės teritorijoje, jis aptarnauja šios Savivaldybės gyventojų ir svečių poreikius. Aplinkybė, kad už Savivaldybės teritorijos ribų yra ūkio subjektų, kurie galėtų dalyvauti konkurse dėl Baseino valdymo paslaugų teikimo ir teikti atitinkamas paslaugas¹³³, galėtų suponuoti, kad geografinė rinka galėtų būti platesnė nei Savivaldybės teritorija. Vis dėlto, geografinė rinka nagrinėjamų veiksmų vertinimo tikslais nereikalauja tikslaus jos apibrėžimo. Šiuo atveju geografinė rinka gali būti laikoma lokalia, iš esmės apibrėžta kaip Savivaldybės teritorija¹³⁴, nesant poreikio detaliau nagrinėti, ar ji galėtų būti plečiama įvertinus paklausos ir pasiūlos pakeičiamumą rodančias aplinkybes.

(139) Net jeigu geografinė rinka būtų platesnė, tai nekeistų nagrinėjamų veiksmų vertinimo. Be to, kaip minėta, teismų praktikoje nurodyta, kad Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimui konstatuoti pakanka nustatyti, jog ūkio subjektai konkuruoja ar galėtų konkuruoti nesant diskriminacinių ir sąžiningos konkurencijos sąlygų neatitinkančių ribojimų, nėra svarbu rinkos tikslumas¹³⁵. Atitinkamai, nagrinėjamų veiksmų vertinimo tikslais, geografinė rinka gali būti apibrėžta kaip Savivaldybės teritorija.

¹²⁹ Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 2 straipsnio 10 ir 13 dalys.

¹³⁰ Higienos norma 17.1 punktas.

¹³¹ Baseine paslaugos teikiamos fiziniams ir juridiniams asmenims (Nutarimo (23) pastraipa).

¹³² Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 3 dalis.

¹³³ Nutarimo (49) ir (50) pastraipos.

¹³⁴ Tačiau įtraukiant į rinką ir UAB „Atostogų parkas“ (jo valdomą kompleksą), kuris yra įsikūręs Žibininkų kaime. Nors Žibininkų kaimas patenka į Kretingos rajono teritoriją, tačiau „Atostogų parko“ kompleksas yra labai netoli Palangos, iš esmės Palangos pakraštyje, ir laikytinas esančiu atitinkamoje geografinėje rinkoje.

¹³⁵ LVAT 2010 m. gegužės 21 d. nutartis adm. byloje Nr. A⁵⁰²-539/2010, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija ir kt. prieš Konkurencijos tarybą; LVAT 2012 m. gegužės 30 d. sprendimas adm. byloje Nr. A⁸⁵⁸-1484/2012, Trakų rajono savivaldybės administracija ir kt. prieš Konkurencijos tarybą.

(140) Apibendrinant, šiuo atveju yra apibrėžiama baseinų valdymo paslaugų teikimo Savivaldybės teritorijoje rinka. Konkurentai yra ūkio subjektai, kurie toje pačioje atitinkamoje rinkoje susiduria arba gali susidurti su tarpusavio konkurencija¹³⁶; potencialūs konkurentai – ūkio subjektai, kurie turi realių ir konkrečių galimybių per protingą laikotarpį patekti į atitinkamą rinką ir konkuruoti su joje veikiančiais ūkio subjektais¹³⁷.

(141) Kaip minėta, yra nustatyta, kad yra kitų ūkio subjektų, kurie valdo baseinus ir juose teikia plaukimo ir sveikatingumo paslaugas Savivaldybės teritorijoje ir už jos ribų (Pareiškėjas, UAB „Infrastruktūra LT“, UAB „Atostogų parkas“). Atitinkamai, nustatyta, kad yra ūkio subjektų, kurie potencialiai galėtų teikti nagrinėjamas paslaugas Baseine.

6. Ūkio subjektų privilegijavimas ar jų diskriminavimas ir skirtingų konkurencijos sąlygų sudarymas

(142) Pagal Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalį viešojo administravimo subjektams draudžiama privilegijuoti ar diskriminuoti atskirus ūkio subjektus ar jų grupes, jei dėl to atsiranda ar gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams. Pažymėtina, kad kaip yra nurodęs LVAT, Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio kontekste konkurencijos ribojimai suprantami ne vien tik atitinkamoje rinkoje veikiančių ūkio subjektų atžvilgiu, tačiau ir naujų rinkos dalyvių (potencialių konkurentų) atžvilgiu¹³⁸.

(143) Tai, kad dalis Baseine teikiamų paslaugų nėra ūkinė veikla, nepaneigia fakto, kad jame taip pat vykdoma ūkinė veikla, kuriai taikomi Konkurencijos įstatyme nustatyti konkurencijos apsaugos reikalavimai¹³⁹.

(144) Privilegijų teikimas arba atskirų ūkio subjektų ar jų grupių diskriminavimas Konkurencijos įstatymo 4 straipsnyje įtvirtintos sąžiningos konkurencijos kontekste sietinas su nevienodų ūkinės veiklos vykdymo sąlygų užtikrinimu. Diskriminavimas tarp ūkio subjektų yra galimas tuomet, jeigu toje pat situacijoje esantiems ūkio subjektams yra taikomos skirtingos sąlygos arba skirtingose situacijose esantiems ūkio subjektams taikomos vienodos sąlygos¹⁴⁰. Vienodų konkurencijos sąlygų sudarymas reiškia situaciją, kai ūkio subjektai turi tokias pačias veikimo rinkoje galimybes, o jei tomis pačiomis sąlygomis veikiantys ūkio subjektai yra vertinami skirtingai, t. y. tam tikras subjektas ar subjektai gauna privilegijas, kiti toje pačioje situacijoje esantys ūkio subjektai patiria diskriminaciją¹⁴¹.

(145) Nustatyta, kad Savivaldybės taryba pavedė ir perdavė Įstaigai valdyti ir naudoti Baseiną be jokios konkurencingos procedūros. Baseinų valdymo paslaugų teikimo Savivaldybės teritorijoje rinkoje yra esamų ir potencialių konkurentų, potencialiai galinčių teikti Baseino valdymo paslaugas (Pareiškėjas, UAB „Infrastruktūra LT“, UAB „Atostogų parkas“)¹⁴², tačiau išimtinės teisės teikti paslaugas Baseine buvo suteiktos Įstaigai, kitiems ūkio subjektams nesudarius galimybių konkuruoti su Įstaiga dėl šių paslaugų teikimo Baseine. Pažymėtina, kad iš surinktos informacijos matyti, kad reikšminga paslaugų dalis Baseine teikiama už atlygį tretiesiems asmenims (t. y. rinkoje)¹⁴³.

¹³⁶ Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 8 dalis.

¹³⁷ Konkurencijos tarybos 2020 m. balandžio 7 d. nutarimas Nr. 1S-44 (2020) „Dėl paaiškinimų dėl dominuojančios padėties nustatymo patvirtinimo“.

¹³⁸ LVAT 2018 m. sausio 26 d. nutartis adm. byloje Nr. eA-1475-556/2018, *Panevėžio miesto savivaldybė prieš Konkurencijos tarybą*; LVAT 2017 m. kovo 21 d. nutartis adm. byloje Nr. eA-215-552/2017, *Joniškio rajono savivaldybė prieš Konkurencijos tarybą*.

¹³⁹ Žr. LVAT 2021 m. sausio 27 d. nutartį adm. byloje Nr. eA-527-629/2021, *Vilniaus miesto savivaldybė prieš Konkurencijos tarybą*.

¹⁴⁰ LVAT 2014 m. vasario 24 d. nutartis adm. byloje Nr. A⁵⁵²-234/2014, *Lietuvos autoverslininkų asociacija prieš Konkurencijos tarybą*; 2014 m. rugpjūčio 21 d. nutartis adm. byloje Nr. A⁵⁰²-308/2014, *Lietuvos edukologijos universitetas prieš Konkurencijos tarybą*; LVAT 2017 m. lapkričio 21 d. nutartis adm. byloje Nr. eA-2166-624/2017, *UAB „Busturas“ prieš Konkurencijos tarybą*.

¹⁴¹ LVAT 2015 m. spalio 5 d. nutartis adm. byloje Nr. eA-2143-502/2015, *UAB „Logotipo projektai“ ir kt. prieš Konkurencijos tarybą*.

¹⁴² Nutarimo (49) ir (50) pastraipos.

¹⁴³ Nutarimo (118) pastraipa.

(146) Nagrinėjami Savivaldybės Sprendimai perduoti Baseiną valdyti Įstaigai ir teikti jame paslaugas vertintini kaip suteikiantys teisę Įstaigai veikti atitinkamoje rinkoje, nepatiriant konkurencinio spaudimo iš kitų ūkio subjektų. Baseinas buvo pastatytas ne pačios Įstaigos ištekliais: statyba buvo finansuojama valstybės investicijų programos ir Savivaldybės biudžeto lėšomis¹⁴⁴. Kiti ūkio subjektai, norėdami vykdyti analogiško pobūdžio veiklą, turėtų savo lėšomis sukurti analogiško pobūdžio infrastruktūrą, kai Įstaigai tokios būtinybės nebuvo. Taigi, Savivaldybė privilegijavo Įstaigą jos konkurentų ir potencialių konkurentų atžvilgiu, o pastaruosius diskriminavo.

(147) Savivaldybė, prieš pavesdama atitinkamas paslaugas teikti Įstaigai, turėjo įvertinti, ar yra ūkio subjektų, potencialiai galinčių teikti baseinų valdymo paslaugas Savivaldybei nuosavybės ar patikėjimo teise priklausančiame turte konkrečiomis sąlygomis, todėl ji turėjo organizuoti konkursus ar kitas konkurencingas procedūras šių paslaugų teikėjui parinkti.

(148) Savivaldybė paaiškino¹⁴⁵, jog, priimdama 2018 m. Sprendimą Nr. T2-216, ji atliko atitinkamos rinkos vertinimą ir nustatė, kad Palangos mieste nėra kitų subjektų, kurie potencialiai galėtų teikti atitinkamas paslaugas Savivaldybės teritorijoje. Savivaldybės teigimu, šiuo konkrečiu atveju buvo svarbi baseinų valdymo rinka ir subjektai, kurie Savivaldybės teritorijoje teikia šias paslaugas. Tačiau duomenų, pagrindžiančių vertinimą dėl galimo Baseino valdytojo parinkimo konkurso ar kitos konkurencingos procedūros būdu, Savivaldybė nepateikė. Taip pat Savivaldybė nenurodė, jog būtų vertinusi kitose geografinėse teritorijose veikiančių ūkio subjektų galimybes teikti Baseino valdymo paslaugas. Kaip minėta, Konkurencijos įstatymo 4 straipsnis saugo konkurenciją ir potencialių konkurentų atžvilgiu. LVAT yra pažymėjęs, jog savivaldybė, neskelbusi konkurso ar kitos konkurencingos procedūros, negalėjo objektyviai įvertinti, ar atitinkamas paslaugas teikiantys ūkio subjektai galėtų teikti savivaldybės pavestas paslaugas¹⁴⁶.

(149) Savivaldybė, organizuodama viešųjų paslaugų teikimą, turi laikytis konkurencijos teisės reikalavimų. LVAT yra konstatavęs, kad savivaldybė, įgyvendindama teisę pasirinkti, kaip bus teikiamos viešosios paslaugos, privalo užtikrinti, kad sprendimas viešųjų paslaugų teikimo vykdymą pavesti savo įsteigtam paslaugų teikėjui nepažeistų Konstitucijos 46 straipsnio 4 dalyje įtvirtintos sąžiningos konkurencijos laisvės, kurią įstatymo lygmenyje, be kita ko, atspindi ir yra skirtas ją užtikrinti Konkurencijos įstatymo 4 straipsnis¹⁴⁷. Todėl tam, kad nepažeistų Konkurencijos įstatymo reikalavimų, Savivaldybė turėjo organizuoti konkurencingą procedūrą Baseino valdymo operatoriui parinkti.

(150) Kaip yra pažymėjęs LVAT, siekiant nustatyti, ar dėl teisės akto ar sprendimo atsiranda ar gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams, nėra būtina įrodyti konkrečius konkurencijos sąlygų skirtumus, o pakanka nustatyti prielaidas tokiems skirtumams atsirasti¹⁴⁸. Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalis draudžia ne tik valstybės valdymo ir savivaldos institucijų veiksmus, kurie teikia privilegijas arba diskriminuoja atskirus ūkio subjektus ar jų grupes ir dėl kurių atsiranda konkurencijos sąlygų skirtumų, bet ir veiksmus, dėl kurių tokių konkurencijos skirtumų gali atsirasti. Siekiant nustatyti Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimą, pakanka nustatyti diskriminacinio pobūdžio veiksmus, potencialiai galinčius riboti konkurenciją atitinkamoje rinkoje nepriklausomai nuo to, ar konkurencija realiai buvo apribota¹⁴⁹.

¹⁴⁴ Nutarimo (36) pastraipa.

¹⁴⁵ Nutarimo (44) pastraipa.

¹⁴⁶ LVAT 2017 m. lapkričio 21 d. nutartis adm. byloje Nr. eA-2166-624/2017, UAB „Busturas“ ir Šiaulių miesto savivaldybė prieš Konkurencijos tarybą.

¹⁴⁷ LVAT 2011 m. kovo 31 d. nutartis adm. byloje Nr. A⁸²²-2563/2011, UAB „Trakų paslaugos“ prieš Konkurencijos tarybą; 2015 m. birželio 15 d. sprendimas adm. byloje Nr. A-1581-502/2015, Klaipėdos miesto savivaldybė, UAB „Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras“ ir kt. prieš Konkurencijos tarybą; 2017 m. kovo 21 d. nutartis adm. byloje Nr. eA-215-552/2017, Joniškio rajono savivaldybė prieš Konkurencijos tarybą.

¹⁴⁸ LVAT 2009 m. kovo 26 d. nutartis adm. byloje Nr. A⁸²²-441/2009, Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos prieš Konkurencijos tarybą.

¹⁴⁹ LVAT 2004 m. spalio 28 d. sprendimas adm. byloje Nr. I-01-8-04, pagal Vilniaus apygardos administracinio teismo prašymus ištirti, ar žemės ūkio ministro 2003 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. 3D-236 patvirtintų Paramos pieno supirkimo kainoms palaikyti teikimo perdirbimo įmonėms taisyklių 5 punkto 1 dalies, 2 punkto, 3.1 punkto, 3.2 punkto, 10 punkto nuostatos, taip pat šių taisyklių 1 priedas neprieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. birželio 4 d. nutarimui

(151) Nustatyta, kad yra ūkio subjektų, potencialiai galinčių teikti Baseino valdymo paslaugas¹⁵⁰. Tačiau šiuo atveju Įstaigai be jokios konkurencingos procedūros buvo suteiktos teisės valdyti Baseiną ir jame teikti paslaugas. Kaip minėta, Baseino statyba buvo finansuojama valstybės investicijų programos ir Savivaldybės biudžeto lėšomis¹⁵¹. Kiti ūkio subjektai, norėdami pradėti analogiško pobūdžio veiklą, turėtų savo lėšomis sukurti infrastruktūrą, kai Įstaigai tokių veiklos sąlygų veikti rinkoje nebuvo. Savivaldybė buvo pažymėjusi, kad per 15 metų joks verslo subjektas nepastatė baseino Palangos mieste¹⁵², kas suponuoja, kad kitiems ūkio subjektams savo lėšomis pradėti vykdyti analogiško pobūdžio veiklą nagrinėjamoje rinkoje nėra taip paprasta. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad Savivaldybė pavedė Įstaigai teikti paslaugas neribotam laikotarpiui¹⁵³. LVAT savo praktikoje yra tokią aplinkybę vertinęs kaip reikšmingą konstatuojant, kad buvo ribojama konkurencija atitinkamoje rinkoje¹⁵⁴. Atitinkamai, dėl Savivaldybės Sprendimų buvo sudarytos iš esmės skirtingos konkurencijos sąlygos esamiems bei potencialiems konkurentams ir Įstaigai, kuri nepagrįstai įgijo teises veikti atitinkamoje rinkoje, nepatirdama konkurencinio spaudimo iš kitų ūkio subjektų.

(152) Savivaldybė ginčija, kad nėra sudaromos skirtingos konkurencijos sąlygos ir akcentuoja, kad kitų ūkio subjektų galimybės toje pačioje atitinkamoje rinkoje valdyti ir (arba) statyti savo baseinus nėra jokiais būdais varžomos. Vis dėlto, Savivaldybė neįvertina aukščiau nurodytų aplinkybių dėl skirtingų sąlygų, todėl jos pozicija nėra pagrįsta. Akcentuotina, kad Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies reikalavimai gali būti pažeidžiami ne vien tik tuo atveju, kai kitiems ūkio subjektams apskritai užkertamos galimybės veikti rinkoje. Esminė aplinkybė yra tai, kad yra sudaromos nevienodos konkurencijos sąlygos rinkoje. Kad nebūtina turi būti nustatytas absoliutus konkurencijos eliminavimas rinkoje tam, kad būtų pripažintas Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies pažeidimas, matyti tiek iš Konkurencijos tarybos, tiek ir iš teismų praktikos¹⁵⁵.

(153) Konkurencijos taryba sprendžia, kad Savivaldybė privilegijavo Įstaigą kitų ūkio subjektų, kurie potencialiai gali teikti Baseino valdymo paslaugas, atžvilgiu, diskriminavo juos ir taip sudarė skirtingas konkurencijos sąlygas baseinų valdymo paslaugų teikimo Savivaldybės teritorijos rinkoje Įstaigai ir kitiems minėtas paslaugas potencialiai galintiems teikti ūkio subjektams.

7. Skirtingos konkurencijos sąlygos nėra nulemtos Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimų vykdymo

(154) Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalimi, viešojo administravimo subjektų veiksmai nelaikomi Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimų pažeidimu, jei skirtingų konkurencijos sąlygų neįmanoma išvengti vykdant Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimus.

(155) LVAT praktikoje įtvirtinta, jog ši sąlyga turėtų būti aiškinama kaip nurodanti atvejus, kuomet viešojo administravimo subjektas neturi diskrecijos pasirinkti tam tikrą elgesio modelį, o

---

Nr. 725 „Dėl pieno supirkimo kainų 2003 metų birželio–gruodžio mėnesiais“, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.76 straipsniui ir Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsniui.

¹⁵⁰ Nutarimo (49) ir (50) pastraipos.

¹⁵¹ Nutarimo (36) pastraipa.

¹⁵² Nutarimo (44) pastraipa.

¹⁵³ Nutarimo (19) pastraipa.

¹⁵⁴ Pavyzdžiui, LVAT 2015 m. birželio 15 d. nutartis adm. byloje Nr. A-1581-502/2015, *Klaipėdos miesto savivaldybė ir kt. prieš Konkurencijos tarybą*, 99 pastraipa; LVAT 2016 m. kovo 29 d. nutartis adm. byloje Nr. A-347-552/2016, *Kaišiadorių rajono savivaldybės administracija prieš Konkurencijos tarybą*.

¹⁵⁵ Pavyzdžiui, LVAT 2021 m. sausio 27 d. nutartis adm. byloje Nr. eA-527-629/2021, *Vilniaus miesto savivaldybė prieš Konkurencijos tarybą*; Konkurencijos tarybos 2021 m. liepos 13 d. nutarimas Nr. 1S-75 (2021) „Dėl Palangos miesto savivaldybės tarybos sprendimų pavedant uždarajai akcinei bendrovei „PALANGOS KOMUNALINIS ŪKIS“ teikti Palangos miesto teritorijos tvarkymo ir priežiūros paslaugas, atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams“. Vilniaus apygardos administracinis teismas (VAAT) patvirtino Konkurencijos tarybos išvadas dėl pažeidimo (VAAT 2021 m. lapkričio 25 d. sprendimas adm. byloje Nr. eI4-4521-463/2021, *Palangos miesto savivaldybės administracija prieš Konkurencijos tarybą*). VAAT sprendimas nebuvo apskūstas.

priimdamas konkretų sprendimą (aktą) paprasčiausiai vykdo iš įstatymo kylantį imperatyvų reikalavimą¹⁵⁶.

(156) LVAT savo praktikoje nuosekliai pažymi, jog diskrecijos teisė teisinėje valstybėje negali būti absoliuti. Diskrecijos teisė neturi būti aiškinama kaip absoliučiai nemotyvuotas ir niekuo nesaistomas pasirinkimas. Viešojoje teisėje veikiančys administravimo subjektai diskrecijos teisę realizuoja teisės aktų nustatytose ribose. Diskrecijos teisė besinaudojantys subjektai yra suvaržyti bendrųjų teisėtumo principo reikalavimų ir kriterijų. Įgyvendindamos diskrecines galias, viešojo administravimo institucijos, be kita ko, turi nepiktnaudžiauti joms suteiktais įgaliojimais, laikytis objektyvumo ir nešališkumo, lygybės prieš įstatymą ir proporcingumo principų. Diskrecija turi būti pagrindžiama objektyviais faktais bei bendraisiais teisės principais – įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo – numatytais Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje¹⁵⁷.

(157) Nagrinėjamu atveju tai reiškia, kad Savivaldybė, norėdama pasiremti Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta išimtimi, privalo įrodyti, kad, priimdama Sprendimus, vykde konkrečiame Lietuvos Respublikos įstatyme pakankamai aiškiai įtvirtintą reikalavimą (įpareigojimą) pavesti Baseino valdymo paslaugų teikimą be konkurencingos procedūros ar kitais būdais sudaryti skirtingas konkurencijos sąlygas atitinkamoje rinkoje veikiantiems ar galintiems veikti ūkio subjektams.

(158) Savivaldybės manymu, Vietos savivaldos įstatymas, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas bei Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymas sudaro sąlygas viešojo administravimo subjektui perduoti turtą patikėjimo teise valdyti jo kontroliuojamam juridiniam asmeniui. Anot Savivaldybės, taip ji įgyvendino išimtinę Savivaldybės, kaip turto savininkės, teisę disponuoti jai priklausančiu turtu ir siekė užtikrinti bei kontroliuoti Baseino, kaip viešosios paslaugos, nepertraukiamumą ir gerą kokybę už mažesnę kainą.

(159) Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnyje nustatytos savarankiškosios funkcijos, kurioms įgyvendinti priimtas 2018 m. Sprendimas Nr. T2-216. Vertinimą apie savivaldybės pareigą užtikrinti savarankiškųjų funkcijų įgyvendinimą konkurencijos aspektu LVAT yra pateikęs byloje dėl Kazlų Rūdos savivaldybės sprendimų atitikties Konkurencijos įstatymo reikalavimams¹⁵⁸. LVAT pripažino, kad savivaldybės funkcijų, numatytų Vietos savivaldos įstatyme, nagrinėtu atveju, susijusiu su šilumos tiekimu, vykdymas, savaime neįpareigojo sudaryti skirtingų konkurencijos sąlygų ir nepateisino nustatyto konkurencijos ribojimo.

(160) Ir panašių kaip nagrinėjamų paslaugų teikimo atveju (dėl Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimo dėl baseino perdavimo valdyti ir naudoti patikėjimo teise viešajai įstaigai „Sveikas miestas“) LVAT yra pažymėjęs, kad savivaldybė (vietos savivaldos institucijos, pareigūnai), įgyvendindama teisę pasirinkti, kaip bus teikiamos viešosios paslaugos, privalo užtikrinti, jog sprendimas viešųjų paslaugų teikimo vykdymą pavesti savo įsteigtam paslaugų teikėjui nepažeistų Konstitucijos 46 straipsnio 4 dalyje įtvirtintos sąžiningos konkurencijos laisvės, kurią įstatymo lygmenyje, be kita ko, atspindi ir yra skirtas ją užtikrinti Konkurencijos įstatymo 4 straipsnis. Konstitucinis reikalavimas užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę negali būti vertinamas, kaip nepagrįstai ribojantis minėtą savivaldybių (vietos savivaldos institucijų) diskreciją. Vietos savivaldos

¹⁵⁶ LVAT 2012 m. gegužės 30 d. sprendimas adm. byloje Nr. A⁸⁵⁸-1484/2012, *Trakų rajono savivaldybės administracija ir UAB „Komunalinių įmonių kombinatas“ prieš Konkurencijos tarybą*; LVAT 2013 m. balandžio 15 d. nutartis adm. byloje Nr. A⁸⁵⁸-282/2013, *UAB „Litesko“ prieš Konkurencijos tarybą*.

¹⁵⁷ Šiais aspektais žiūrėti, pavyzdžiui, LVAT 2007 m. kovo 5 d. nutartį adm. byloje Nr. A⁴⁶⁹-231/2007, *A. S. prieš Panevėžio rajono vyriausiąją policijos komisariatą*; LVAT 2012 m. gegužės 31 d. sprendimą adm. byloje Nr. A⁴⁹²-1570/2012, *M. M. prieš Valstybinę ne maisto produktų inspekciją prie Ūkio ministerijos*; LVAT 2013 m. kovo 21 d. nutartį adm. byloje Nr. A⁴⁹²-596/2013, *K. J. prieš Panevėžio apygardos administracinį teismą*; LVAT 2013 m. gegužės 14 d. sprendimą adm. byloje Nr. A⁴⁴⁴-878/2013, *UAB „Embelija“ prieš Palangos miesto savivaldybės administraciją*; LVAT 2014 m. vasario 10 d. nutartį adm. byloje Nr. A⁶⁶²-563/2014, *R. Z. prieš Šiaulių apskrities vyriausiajam policijos komisariatą*; LVAT 2015 m. rugpjūčio 6 d. nutartį adm. byloje Nr. A-2112-520/2015, *A. S. prieš Lietuvos valstybę, atstovaujamą Pravieniškių pataisos namų-atvirosios kolonijos*.

¹⁵⁸ LVAT 2013 m. balandžio 15 d. nutartis adm. byloje Nr. A⁸⁵⁸-282/2013, *UAB „Litesko“ prieš Konkurencijos tarybą*.

įstatyme ir Konkurencijos įstatyme įtvirtintą teisinį reguliavimą reikia taikyti sistemiškai. Vietos savivaldos įstatymas įtvirtino tik abstrakčią, bendro pobūdžio savivaldybės galimybę (subjektinę teisę kaip abstraktų elgesio modelį) pasirinkti keletą skirtingų būdų, kaip bus užtikrinamas viešųjų paslaugų teikimas. Tačiau Konkurencijos įstatymas nustatė šios galimybės (teisės) įgyvendinimo sąlygas¹⁵⁹. Sistemišką įstatymų nuostatų aiškinimą, įskaitant Vietos savivaldos įstatymo ir Konkurencijos įstatymo, pažymėjo ir Konstitucinis Teismas naujausioje savo praktikoje¹⁶⁰.

(161) Analogiškai ir nagrinėjamu atveju, laikytina, kad Vietos savivaldos įstatyme numatytomis savarankiškosiomis savivaldybių funkcijomis yra įtvirtinama tik bendro pobūdžio Savivaldybės atsakomybė už tam tikras sritis. Savivaldybė pati sprendžia, koku būdu įgyvendinti savo funkcijas. Vietos savivaldos įstatymas nenumato imperatyvaus elgesio modelio, kuris pasireikštų pareiga be konkurso ar kitos konkurencingos procedūros pavesti Įstaigai teikti atitinkamas paslaugas tiek, kiek jos laikytinos ūkine veikla.

(162) Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 12 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad savivaldybių institucijos, savivaldybės įmonės, įstaigos ir organizacijos joms patikėjimo teise perduotą savivaldybių turtą valdo, naudoja ir disponuoja juo pagal įstatymus savivaldybių tarybų sprendimuose nustatyta tvarka; šio įstatymo 12 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad kitiems juridiniams asmenims savivaldybių turtas patikėjimo teise gali būti perduodamas pagal turto patikėjimo sutartį savivaldybių funkcijoms įgyvendinti tais atvejais, kai šie juridiniai asmenys pagal įstatymus gali atlikti savivaldybių funkcijas.

(163) Lietuvos Respublikos įstatymuose nėra įtvirtinta pareiga, įgyvendinant savininko teises ir pareigas, teikti privilegijas asmenims bei pavesti turto valdymą neorganizuojant konkurencingos procedūros. Nei šiame, nei kokiame nors kitame įstatyme taip pat nėra nustatytas įpareigojimas savivaldybėms perduoti turtą asmenims tik patikėjimo teise ar išimtinai tik savo valdomoms įmonėms ūkinei veiklai vykdyti.

(164) Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 26 straipsnio 2 dalies 5 punkto nuostatose numatyta organizuoti pirčių paslaugas Savivaldybės gyventojams. Šiomis įstatymo nuostatomis nereikalaujama pirčių paslaugas, kurioms taip pat nustatyti įkainiai Savivaldybės patvirtintu sprendimu¹⁶¹, organizuoti kitaip nei laikantis Konkurencijos įstatymo reikalavimų.

(165) Apibendrinant, nei Vietos savivaldos įstatymo, nei Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo, nei Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo, nei jokio kito įstatymo nuostatose nėra įtvirtino imperatyvo Savivaldybei be konkurencingos procedūros pavesti Įstaigai valdyti Baseiną, siekiant užtikrinti 2018 m. Sprendime Nr. T2-216 nurodytų paslaugų teikimą. Taigi, konkurencijos sąlygų skirtumus atitinkamoje rinkoje lėmė ne privalomų Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimų vykdymas, o Savivaldybės Sprendimai.

8. Kitų argumentų įvertinimas

(166) Savivaldybė pateikė įvairius argumentus dėl platesnių Konkurencijos tarybos siūlomo Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies aiškinimo implikacijų.

(167) Savivaldybė nurodė, kad formuojama praktika gali smarkiai varžyti viešojo administravimo subjektų galimybes efektyviai išnaudoti savo turtą.

(168) Savivaldybė taip pat nurodė, kad Europos vietos savivaldos chartijos 3 straipsnyje įtvirtinta vietinės valdžios organų teisė ir pareiga tvarkyti ir valdyti viešuosius reikalus vadovaujantis vietos gyventojų interesais.

¹⁵⁹ LVAT 2021 m. sausio 27 d. nutartis adm. byloje Nr. eA-527-629/2021, *Vilniaus miesto savivaldybė prieš Konkurencijos tarybą*.

¹⁶⁰ Konstitucinio Teismo 2022 m. gegužės 5 d. nutarimas Nr. KT54-N5/2022, 24.3 ir 24.5 punktai.

¹⁶¹ Savivaldybės tarybos 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimas Nr. T2-217 „Dėl VŠĮ „Palangos investicijų valdymas“ teikiamų atlygintinų paslaugų kainų patvirtinimo“.

(169) Dėl šių argumentų pažymėtina, kad Savivaldybės pateikiamos nuorodos į Europos vietos savivaldos chartiją neturi jokios reikšmės, kadangi tai niekaip negali pašalinti įpareigojimo Savivaldybei laikytis Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimų. Be to, Savivaldybė bando suponuoti, kad neva ji veikė efektyviai ir gyventojų interesais, o sąžiningos konkurencijos reikalavimai nulems neefektyvumą, tačiau tokia pozicija neturi pagrindo. Kaip yra pažymėjęs LVAT, sąžiningos konkurencijos sąlygomis konkursų ar kitos konkurencingos procedūros dalyviai siūlo savarankiškai nustatytas paslaugų kainas, kurios apskaičiuojamos, atsižvelgiant į tai, jog paslaugos turi būti teikiamos kuo efektyviau už priimtinausią kainą. Nekonkurencingu būdu parinktų įmonių teikiamų paslaugų kaina ir kokybė nėra veikiamas iš konkurencijos kylančios įtampos, todėl paprastai nėra tokia efektyvi¹⁶².

(170) Papildomai pažymėtina, kad Išklausymo posėdžio¹⁶³ metu Konkurencijos tarybai pateikus klausimą, ar Įstaigai reikalinga papildoma parama iš biudžeto, Savivaldybės atstovas žodžiu pateikė informaciją, jog papildoma parama iš biudžeto Įstaigai šiai dienai nėra reikalinga, tačiau nėra aišku, kokia situacija šiuo klausimu bus ateityje. Toks teiginys iš esmės reiškia, kad Įstaigai išlaikyti ateityje gali prireikti papildomų lėšų, skiriamų Savivaldybės. Tai rodo, kad Savivaldybės Paaikškinimuose dėstomuose argumentuose apie Įstaigos veiklos efektyvumą ir teiginiuose Išklausymo posėdžio metu yra prieštaravimų, kadangi Paaikškinimuose Savivaldybė nurodė, kad nepriklausomai nuo pavedimo valdyti Baseiną teisinio pagrindo ir būdo, Įstaiga Baseiną vis tiek privalo valdyti taip pat efektyviai, kaip valdytų bet kuris privatus operatorius, ir kad Baseino išlaikymui nėra reikalingos papildomos Savivaldybės lėšos.

(171) Apibendrinant, matyti, kad Savivaldybės argumentai yra nereikšmingi ir neturi pagrindo.

9. Išvados

(172) Savivaldybė, priėmusi Sprendimus, privilegijavo Įstaigą, diskriminavo kitus ūkio subjektus, dėl to atsirado skirtingos konkurencijos sąlygos Pareiškėjui ir kitiems ūkio subjektams, potencialiai galintiems teikti Baseino valdymo, skirto užtikrinti 2018 m. Sprendime Nr. T2-216 nurodytų paslaugų teikimą, paslaugas. Minėtų Sprendimų priėmimas nebuvo lemtas įstatymų reikalavimų vykdymo, todėl Savivaldybės Sprendimai prieštarauja Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies reikalavimams.

10. Sankcijos

(173) Konkurencijos įstatymo 35 straipsnio 1 dalis nurodo, kad Konkurencijos taryba, nustatiusi, kad ūkio subjektai ar viešojo administravimo subjektai atliko šio įstatymo draudžiamus veiksmus ar padarė kitus šio įstatymo pažeidimus, vadovaudamasi objektyvumo ir proporcingumo principais, turi teisę skirti sankcijas, įskaitant:

(a) viešojo administravimo subjektui nurodyti per nustatytą terminą pakeisti ar panaikinti teisės aktus, kitus Konkurencijos įstatymo 4 straipsnyje nurodytiems reikalavimams prieštaraujančius sprendimus ar atlikti kitus šio įstatymo 4 straipsnio nuostatų pažeidimą šalinančius veiksmus (Konkurencijos įstatymo 35 straipsnio 1 dalies 4 punktą);

(b) skirti viešojo administravimo subjektams Konkurencijos įstatymo 36 straipsnyje numatytas veiksmingas ir atgrasomas pinigines baudas, apskaičiuotas pagal šio įstatymo 37 straipsnio nuostatas (Konkurencijos įstatymo 35 straipsnio 1 dalies 5 punktą).

10.1. Dėl įpareigojimo

(174) Konkurencijos įstatymo 35 straipsnio 1 dalies 4 punkte įtvirtinta, kad viešojo administravimo subjektui gali būti nurodoma per nustatytą terminą pakeisti ar panaikinti teisės aktus,

¹⁶² LVAT 2018 m. sausio 26 d. nutartis adm. byloje Nr. A-1581-502/2015, *Panevėžio miesto savivaldybė prieš Konkurencijos tarybą*, 42 pastraipa ir joje nurodyta teismų praktika.

¹⁶³ Bylos 5 tomas, 123 lapas.

kitus šio įstatymo 4 straipsnyje nurodytiems reikalavimams prieštaraujančius sprendimus, ar atlikti kitus šio įstatymo 4 straipsnio pažeidimą šalinančius veiksmus.

(175) Atsižvelgiant į tai, jog priimti Sprendimai privilegijavo Įstaigą, diskriminavo kitus ūkio subjektus ir taip sukūrė skirtingas konkurencijos sąlygas, yra pagrindas įpareigoti Savivaldybę per 12 mėnesių nuo Konkurencijos tarybos nutarimo paskelbimo Konkurencijos tarybos interneto svetainėje *kt.gov.lt* dienos pakeisti ar panaikinti Sprendimus, organizuoti ir įvykdyti konkurencingą procedūrą Baseino valdymo operatoriui parinkti.

(176) Pagal Konkurencijos įstatymo 39 straipsnio 5 dalį viešojo administravimo subjektas privalo įvykdyti jam skirtus Konkurencijos tarybos nutarime nurodytus įpareigojimus nustatytais sąlygomis ir terminais, tačiau motyvuotu viešojo administravimo subjekto prašymu Konkurencijos taryba turi teisę įpareigojimų įvykdymo terminą atidėti iki dvigubai ilgesnio termino, negu buvo nustatytas nutarime, jeigu įvykdyti nustatytų įpareigojimų laiku viešojo administravimo subjektas negali dėl objektyvių priežasčių.

(177) Pažymėtina, kad Konkurencijos įstatymo 36 straipsnio 6 dalyje įtvirtinta, kad už per Konkurencijos tarybos nustatytą arba šio įstatymo 39 straipsnio 5 dalies pagrindu pratęstą terminą šio įstatymo 35 straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytų įpareigojimų neįvykdymą viešojo administravimo subjektams gali būti skiriama piniginė bauda iki 600 Eur už kiekvieną pažeidimo vykdymo dieną po termino įvykdyti įpareigojimus pašalinti pažeidimą pabaigos.

10.2. Dėl piniginės baudos

(178) Konkurencijos įstatymo 35 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Konkurencijos taryba turi teisę skirti sankcijas, o skirdama sankcijas Konkurencijos taryba turi vadovautis objektyvumo ir proporcingumo principais. Konkurencijos taryba ir teismai savo praktikoje atsižvelgia taip pat į teisingumo, proporcingumo, protingumo ir teisėtų lūkesčių principus, ir, esant pagrindui, remiantis šiais principais praktikoje baudos taip pat gali būti mažinamos ar netaikomos¹⁶⁴. Atsižvelgiant į tai, kad pažeidimo laikotarpiu išsiskyrė aukščiausios instancijos teismų praktika, yra pagrindas baudos neskirti.

Vadovaudamasi Konkurencijos įstatymo 4 straipsniu, 18 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 30 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktais, 35 ir 39 straipsniais,

Konkurencijos taryba n u t a r i a :

1. Pripažinti pažeidžiančiais Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimus Palangos miesto savivaldybės tarybos 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimą Nr. T2-216 „Dėl baseino perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise viešajai įstaigai „Palangos investicijų valdymas“, Palangos miesto savivaldybės tarybos 2019 m. balandžio 24 d. sprendimą Nr. T2-99 „Dėl tarybos 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimo Nr. T2-216 pakeitimo“, Palangos miesto savivaldybės tarybos 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimą Nr. T2-217 „Dėl VŠĮ „Palangos investicijų valdymas“ teikiamų atlygintinų paslaugų kainų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) bei 2019 m. gegužės 2 d. pasirašytą Nekilnojamojo turto, perduodamo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise, perdavimo ir priėmimo aktą Nr. 6.

2. Tyrimo procedūrą dėl Palangos miesto savivaldybės tarybos 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimo Nr. T2-216 pagrindu sudarytos turto perdavimo sutarties nutraukti.

¹⁶⁴ Pavyzdžiui, Konkurencijos tarybos 2010 m. sausio 28 d. nutarimas Nr. 2S-2 „Dėl bendrovių, užsiimančių audiovizualinių kūrinių leidyba ir prekyba, veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos 5 straipsnio reikalavimams“; Konkurencijos tarybos 2014 m. kovo 4 d. nutarimas Nr. 2S-1/2014 „Dėl ūkio subjektų užsiimančių alaus gamyba ir prekyba, veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 5 straipsnio ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio reikalavimams“; Konkurencijos tarybos 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimas Nr. 1S-124 (2020) nutarimas Nr. „Dėl kino filmų platinimo veikla užsiimančių ūkio subjektų veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 5 straipsnio reikalavimams“; LVAT 2012 m. balandžio 18 d. nutartis adm. byloje Nr. A858-293/2012, UAB „Autodina“ prieš Konkurencijos tarybą.

3. Įpareigoti Palangos miesto savivaldybę ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo Konkurencijos tarybos nutarimo paskelbimo Konkurencijos tarybos interneto svetainėje *kt.gov.lt* dienos panaikinti Palangos miesto savivaldybės tarybos 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimą Nr. T2-216 „Dėl baseino perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise viešajai įstaigai „Palangos investicijų valdymas“, Palangos miesto savivaldybės tarybos 2019 m. balandžio 24 d. sprendimą Nr. T2-99 „Dėl tarybos 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimo Nr. T2-216 pakeitimo“, Palangos miesto savivaldybės tarybos 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimą Nr. T2-217 „Dėl VŠĮ „Palangos investicijų valdymas“ teikiamų atlygintinų paslaugų kainų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) bei 2019 m. gegužės 2 d. pasirašytą Nekilnojamojo turto, perduodamo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise, perdavimo ir priėmimo aktą Nr. 6 arba pakeisti juos taip, kad neprieštarautų Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams, bei organizuoti ir įvykdyti konkurencingą procedūrą Baseino valdymo operatoriui parinkti.

4. Įpareigoti Palangos miesto savivaldybę ne vėliau kaip per 14 dienų nuo 3 punkte nurodytų įpareigojimų įvykdymo apie tai informuoti Konkurencijos tarybą, pateikiant tai patvirtinančius įrodymus.

Nutarimas per vieną mėnesį nuo jo paskelbimo Konkurencijos tarybos interneto svetainėje *kt.gov.lt* dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

Pirmininkas

Šarūnas Keserauskas

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba 188668192, Jogailos g. 14, Vilnius 01116
Dokumento pavadinimas (antraštė)	NUTARIMAS DĖL PALANGOS MIESTO SAVIVALDYBĖS TARYBOS TEISĖS AKTŲ (SPRENDIMŲ), SUSIJUSIŲ SU BASEINO PERDAVIMU VALDYTI, NAUDOTI IR DISPONUOTI JUO PATIKĖJIMO TEISE BIUDŽETINEI ĮSTAIGAI „PALANGOS INVESTICIJŲ VALDYMAS“, ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS ĮSTATYMO 4 STRAIPSNIO REIKALAVIMAMS
Dokumento registracijos data ir numeris	2023-04-26 Nr. 1S-68 (2023)
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Suderinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Agnė Lukoševičiūtė, Vyresnioji patarėja, Teisės grupė
Sertifikatas išduotas	AGNĖ LUKOŠEVIČIŪTĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-04-26 11:17:57 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2019-04-29 18:51:35 – 2024-04-27 23:59:59
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Šarūnas Keserauskas, Pirmininkas, Konkurencijos tarybos nariai
Sertifikatas išduotas	ŠARŪNAS KESERAUSKAS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-04-26 11:18:36 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2023-04-26 11:18:53 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2019-08-17 10:11:18 – 2024-08-15 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, į.k. 188668192 LT", sertifikatas galioja nuo 2021-12-20 11:01:17 iki 2024-12-19 11:01:17
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.5.71.1
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2023-04-26 11:19:14)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2023-04-26 11:19:14 Dokumentų valdymo sistema Avilys